

ZIVI ŽIVA ZAJEDNICA

Kolovoz/rujan – August/September 1982.

1F2384 E

Broj 8/9 (34)

»LEBENDIGE GEMEINDE«

MITTEILUNGSBLATT DER
KROATISCHEN KATHOLISCHEN MISSIONEN
ERSCHEINUNGSSORT FRANKFURT AM MAIN

CIJENA/PREIS 1,-DM

LIST HRVATSKIH KATOLIČKIH MISIJA



Oko 200 hrvatskih vjernika iz Wuppertala, Hagen i Bochuma hodočastilo je početkom lipnja o.g. u najveće Marijino svetište Lurd

Hodočašća – sastajališta s Bogom i s ljudima

*Durch Pilgerfahrten unserem Gott näher,
näher den Menschen*

Hodočašća i turizam imaju uvijek nešto zajedničkoga – upoznavanje drugih ljudi i krajeva, uljudbe i običaja – ali nisu isto. Danas je turizam postao teška betonska industrija za mnoštvo koje putuje poput prtljage, dok su hodočašća ostala radosni susreti i zajedništvo, pobratimstvo i posestrimstvo čeljadi pod drugim podnebljem. Bilo u Lurd (kao na slici) ili u Ninu, u Rimu, Sinju ili na Širokom Brijegu, naš Božji narod u hodu raste i stječe se u istoj ljubavi Kristovoj, upoznaje se, uči svoju i svjetsku povijest, širi vidike i prerasta u odgovorne vjernike i kulturne građane Evrope. Hodočašća su od neprocjenjive vrijednosti za život Crkve. Vidi str. 6.

U ovom broju:

- Splitski „Indijanac“ i domovina str. 2-3
- Dinko Šimunović, pisac „Alkara“ str. 4
- Iz naših misija str. 5-11
- O mladima, za mlade str. 12
- Hodočašće u Kevelaer je pred vratima str. 13
- Problem alkoholizma str. 14-15
- Sv. Franjo i magarac str. 16
- Recenzije knjiga str. 17-18
- Olimpijada u Zagrebu str. 19
- Dan zahvalnosti str. 20

Splitski „Indijanac“ i domovina

Ne znam da li je ova priča istinita ili nije, ali ako i nije, u svakom je slučaju znakovita. Jedna skupina putnika iz Hrvatske posjetila je neki indijanski rezervat u Sjedinjenim Američkim Državama. Razgledavajući jedno od naselja „crvenokožaca“ međusobno su razgovarali hrvatski. Odjednom jedan od putnika primjeti kako se neki Indijanac, pravi pravcati Indijanac s perjem na glavi i lulom mira među Zubima, čudnovato smješka. „Ovaj kao da nas razumije što govorimo“ - začuđeno primjeti jedan putnik. „Daj da ga zaptamo“ - reče drugi. Tek što je to izustio, Indijanac izvadi lulu iz usta i progovori: „A ča vas ne bi razumija. Pa ja san Splitčanin. Živim u rezervatu već desetak godina. Ča mi fali? Imam jiće i piće, te deset dolara dnevno da ovako poziram fureštima koji posiće rezervat...“

„Pa čovječe - uzbudo povika nekoliko putnika - ti nisi Indijanac, ti si Hrvat, što radiš ovdje, kako možeš izdržati u ovoj pustoši daleko od domovine i svojih?“

„Lako vama govoriti, lipi moji putnici“ - nastavi hrvatski ‘Indijanac’ tužno se smješkajući. „U Splitu sam rojen, u Splitu sam završio školu. Čeka san nekoliko godina da dobijen posa pa san dočeka mižerju. O stanu nisan mogao ni sanjati. Tako san otiša u Ameriku, stricu koji živi u Kaliforniji, ima vino-grade, konobe i puno ruku ča za njega rade. Tu nisan moga izdržati. Kod njega

san ima sve ali ne svoju slobodu. Tako san posta ‘Indijanac’. Ko te ovdje pita ča si? Važno je da se ponašaš ko da si njijov i to je sve. A što se tiče čežnje za mojin Splitom, e judi moji, gotovo svaku noć plačen ko juta guja, ali ča se može, živit se mora...“ Ovaj susret duboko je uzbudio hrvatske putnike. Dugo su razgovarali o životnom putu ovog splitskog „Indijanca“ koji je trbuhom za kruhom čak dospio i do indijanskih rezervata u dalekoj Americi. Jedan od putnika je primjetio da se ne može sve opravdati izrekom „trbuhom za kruhom“. Zar „Indijanac“ rođen pod Marjanom nije mogao bolje živjeti kod svog bogatog strica u Kaliforniji? Pa ipak napustio je lijepu Kaliforniju u potrazi za slobodom. Sad je slobodan, ali daleko od domovine. Dakle, i sloboda nije sve ako je ne možemo uživati u kraju s kojim nas sve veže: obitelj, prijatelji, jezik, kultura, prošlost, rodna kuća, siva planina i zelena dolina, rijeka i more, pjesma i plač, hrana i piće... sve ono što znamo i osjećamo da je Domovina.

Otišli smo u daleki strani svijet tako da se predpostavlja da gotovo svaki treći Hrvat živi izvan Domovine. Za jedan mali narod kao što je hrvatski to je strašan „danak u krvi“. Možda se u Europi samo Irci više raseljavaju od nas. Nad ovom se činjenicom trebaju svi zamisliti i zabrinuti, jer što će nam i najljepša domovina na svijetu - a to je za nas Hrvatska - ako u njoj doskoro više ne bude Hrvata.

Preduga je „privremena zaposlenost u inozemstvu“

Ima političara i gospodarskih stručnjaka koji ovo naše naglo iseljavanje s rodne grude smatraju nečim prirodnim i neizbjegljivim. To je, tobože, uklapanje u međunarodnu podjelu rada. Mi dajemo radnu snagu, a zapadne industrijske zemlje radna mjesta i devize. Ali, pitamo se: zar rad nije najveća vrijednost kojom se mjeri radni čovjek? Zašto onda strojeve i novac stavljam na istu razinu s radom ljudskih ruku i mišlju ljudskog mozga? Nije to dakle neka podjela rada, nego prodaja našeg rada i uma za radna mjesta i pare što su dvije i te kako različite vrijednosti. Manja je za nas, veća za tuđince... Što u ovom našem eksodusu može učiniti Crkva? Nije potrebno mnogo isticati, to znaju svi, Crkva je i do sad mnogo učinila za naš iseljeni narod koji samo u riječima stanovite propagande nosi ime „naši građani privremeno zaposleni u inozemstvu.“ No je li to dosta? Pitanje je jednostavno, odgovor je težak.

Crkva je išla s narodom kroz sva vremena naše povijesti. Kad su u Herceg-Bosnu nadrli Turci, skupa s narodom povlačili su se i svećenici. To se u većoj ili manjoj mjeri ponavljalo u svim kasnijim bježanjima. Iz povijesnih dokumenata znamo da je uvijek netko ostajao na rodnoj grudi, pa su se i izbjeglice, nakon svladavanja prvih strahova, počeli vraćati na spaljene pragove koje su ponovno podzidali da bi sagradili još veće i snažnije kuće. No također znamo iz starih papira da su čitavi predjeli, osobito u Bosni, ostali bez katoličkih svećenika tako da je njihova pastva uskoro prešla na Islam ili bila podvrgnuta pravoslavnoj crkvenoj administraciji. Djelomično zbog toga danas u Bosni i Hercegovini imamo jedan od najšarolikijih čilima vjerske podvojenosti u Europi. Možda bi taj čilim danas izgledao manje šaren da su neki svećenici ostali kod svoje pastve i pod korbačom Turaka. Jer, Hrvati imaju samo jednu domovinu a taj je u Hrvatskoj. Ovim, dakako, ne želimo reći da nam naši svećenici ovdje nisu potrebni. Nikako! Međutim, oni moraju imati stalno pred očima da i mi, kao onaj splitski „Indijanac“, često potajno plačemo u čežnji za rodnim krajem, jer samo u Domovini, bez obzira kakva bi-



Naši se socijalni radnici ne mogu potužiti da nemaju posla. Čekaonice su obično pune ljudi i problema.

la, možemo osjetiti onu puninu života koju obilježavamo riječima kao obitelj, prijatelji, jezik, kultura, prošlost itd., itd.

Što mogu učiniti svećenici?

Crkva zna za prolaznost ovozemaljskog života. Na putu za vječnost ovo je samo kratka postaja. Možda bi bilo korisno ako bi naši svećenici sličnim uvjerenjem govorili i o prolaznosti ovog našeg pečalbarskog života. Naravno, Crkva ne može ljudima naći radna mjesta u Domovini, ona ne može nabaviti novac za školovanje njihove djece ili za gradnju kuće. Za razliku od političara koji stalno pričaju o povratku „naših građana privremeno zaposlenih u inozemstvu”, svećenici mogu učiniti nešto više, naime to: uvjeriti ljude da se ljudska sreća ne smije i ne može mjeriti nješta markama, veličinom kuće, luku suznošću automobila i ostalim materi-

jalnim dobrima. Da s nešto manje novca u džepu čovjek može biti sretniji kod kuće, kod svojih, nego u stranom svijetu, u kojem, posjedovao on ne znam kakve „statusne simbole”, ipak ostaje „građanin drugog reda”. Da kao vjernik može naći „sviju” Crkvu samo tamo gdje se ljudi mole Bogu njegovim jezikom. Da kao pripadnik jedne nacije tu naciju može najbolje pomagati tamo gdje ona uglavnom živi. Ako našim svećenicima uspije da iz tuđine vrate u Domovinu jedan dio onih naših ljudi koji žive po raznim „rezervatima” zemaljske kugle – „gastarabajteri” stvarno žive u svojevrsnim getima – onda će oni uspešno ispuniti jedan važan dio svoga posla zbog kojega su poslani u strani svijet.

Mihovil Šimić

Manje poznate riječi:
furešti – stranci,
nižerja – neimaština,
geto – izolirani dio grada / prije za Židove / sad često za strance.



Da li će naš svijet koji rado sudjeluje u crkvenim proslavama jednoga dana „u procesiji” krenuti i u rodni kraj?

„Kako biste željeli umrijeti?”

(zanimljiva anketa)

Kad je Franjo iz Asiza, čiju 800. obljetnicu rođenja slavimo ove godine, osjetio da mu se primiče kraj zemaljskog života, pozvao je k sebi svoju subraću. Kad su se okupili oko njegova ležaja, zamolio ih je da pjevaju „Tebe Boga hvalimo”. I dok su braća tu zahvalnu pjesmu Bogu privodila kraju, Svetac je umro. Pjevajući je pošao u smrt.

Za vrijeme Francuske revolucije na smrt osuđene redovnice pjevale su pred noževima gijotine „O dođi Stvorče Duše Svet”.

Nedavno je ugledni list „Frankfurter Allgemeine” napravio anketu s 37 pitanja i razaslaо je na stotinjak poznatih književnika, glumaca i pedagoga. Glavno pitanje u toj anketi glasilo je: „Kako biste željeli umrijeti?” Velika većina anketiranih je i odgovorila ne postavljena pitanja. Neki su odgovorili „prebrzi”, „iznenadni”. Anketirani su u najvećem broju odgovorili da žele umrijeti tako „da nikomu ne padnu na teret” te

Razmišljanje u desetercu

Selo na umoru

Oj Rujane, moje selo rodno,
ti si lijepo, bogato i plodno.

Ležiš točno uz livanjsko polje,
ne tražim ti lokacije bolje.

Iznad tebe predivna Dinara,
ta poznata ljetoprica stara.

A pod tobom krško polje, diko,
kakvog nema u Evropi nitko.

Kuće su ti lijepo poredane,
sve od bijela kamena zidane.

Svega imaš, ali sreće nemaš,
jer se sada umirati spremas.

Tvoje drevne od kamena kule
skoro prazne već odavnina čule.

Nestalo im dječijih glasova
i momačkih prekrasnih basova.

Tvoji mladi u gradovim žive,
neke bolje traže perspektive.

Mali uče, odrasli se muče
samo da se iz tebe isključe.

Tko god može taj iz tebe ode,
ti ostaješ kô riba bez vode.

Još te nisu napuštali stari,
to su tvoji posljednji čuvari.

Poslije njih postat ćeš prerija,
Bože mili, žalosti i grijia.

Tko će Bogu odgovarat’ za to,
jer ti nisi pustinja već zlato.

Oprosti mi kao sinu svome,
sto ti pjevam o umoru tvome.

Božo Perić

da im „muke i strahovi ne traju dugo”. Ali ima i drugih odgovora. Čuveni Hermann Gmeiner, osnivač „SOS-dječja sela” izjavljuje da želi umrijeti „pomiren s Bogom i s ljudima”. Glumac Gert Westfal: „Sjednim hvala lijepa na usna ma”. Kabaretist Emil Steinberger: „Sa spremnošću na ono što poslije smrti slijedi”. Kipar Jakov Manžù: „Kako smrt želi”. Kazališni intendent Kurt Meisel želi umrijeti „pri punoj svijesti”. Zabilježene su i posljednje riječi mnogih slavnih ljudi u povijesti. Posljednje riječi J. W. Goethea bile su: „Mehr Licht – Više svjetla”.

Iz hrvatske kulturne baštine

Pisac „Alkara”, epopeje Cetinske krajine

1. Dinko Šimunović je pisac koji je u svojim djelima iznio jedan do tada u hrvatskoj književnosti nepoznati svijet, zajednicu; svijet koji po svojim zanosima, pjesmom svojom i viteškim igrama sliči legendarnim junacima, ljudima minulih vjekova. Ali taj je svijet živ, provodi svoje dane ispod Dinare i duž cijele Cetine. To je svijet dinarskih planina, puk s hrvatskog krša.

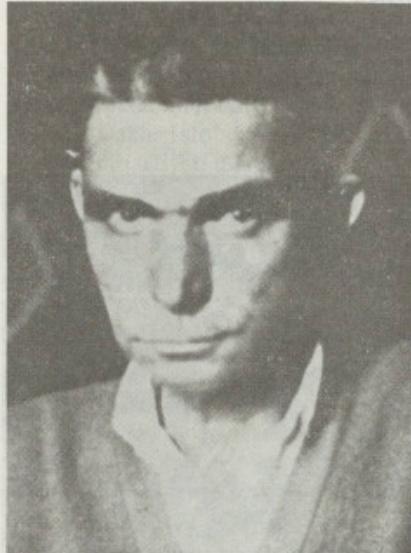
Cetinska krajina našla je u D. Šimunoviću privrženog sina, pjesnika njenih ljepota, njenih tuga i ubitačne sirotinje. Dvije se naime osnovne nitи prepliću u Šimunovićevim djelima. Jedna je purpurna i bogata, tkana je od potomaka davnih junaka, od svijeta koji živi starinskim životom, herojski i epski: „Ta Cetinjani ni sad ne misle, kako bi živjeli mirno, već živu mirno što moraju i što nema nikoga da se s njima bori. Turci su davno otišli, ali prije toga zažegoše u njima želu za borbom i slavom, za saganom i osvetom...“ (Alkar). Druga je pak nit tkana tugom dalmatinske sirotinje, bijede, koju kad čovjek ugleda „nastoji da se oslobođi hladnih trnaca što mu pod kožom mile, i čuteći da mu se iz dna duše šire po tijelu, traži da zavlada tim svojim čuvtvima da stvari bud koju misao o tom kraju. No misli mu bježe, slika toga kraja ne može se uobličiti ni u mašti...“ (Mrkodol).

Šimunović je duboko zavolio kraj gdje je 1. rujna 1873. rođen u Kninu, u učiteljskoj obitelji; u kraju „primitivnom“ i još danas legendarnom, na ugasлом ognjištu hrvatskih narodnih kraljeva; gdje vladahu Nelepići, vranski templari i prvi Šubići... Kraj je to današnjom kulturom neolizan i zapušten, ali je zato tu i narodna duša hrvatska ostala netaknuta, starinska i starovičnjačka, jezik čist kao usred Hercegovine, a žitelj kršan i krasan kao u stara, u junačka vremena“ (Vi. Nazor).

Dinko Šimunović je također postao učiteljem pa je sa svojom obitelji iskusio teškoće poziva i selio je u razna sela svoga zavičaja (Koljane, Kijevo, Hrvace, Dicmo i Split; konačno je živio u Zagrebu). Umro je u jesen god. 1933. u Zagrebu, a od svih govornika nad otvorenim grobom – bilo ih je petorica – nitko nije istaknuo ono što je bilo tragično i bol-

no, da je bio siromah i stradalnik u životu, „a gavan i pobednik na polju naše književnosti“.

Bogat je naime Šimunovićev književni rad, a među najboljim djelima spominju se: Mrkodol, Muljika, Duga, Alkar, Rudica, Pojila, Đerdan, Ljubav, Krčma, Kukavica, Curetina, Sirota, Dvije ceste, Crno Vrelo, U planinama, Zvijezde i druga, a kao autobiografske knjige su mu: Mladi dani i Mladost.



Dinko Šimunović

2. Dioba Šimunovićevih djela u skupine zanimljiva je za povijest književnosti, ali sadržajno sva su piščeva djela nastala iz ljubavi prema Cetinskoj krajini i njenim ljudima. Njih je Šimunović nosio cijelog života grijući na dragim uspomenama rastrgano srce i komadiće svoga bića. Život je prema piscu bio možda previše grub pa je tamna nit plela šest decenija njegovu životnu povijest, tužnu i socijalno potresnu životnu dramu.

Najčešće se spominje Šimunovićovo djelo Alkar koje je svojevrsna epopeja junačke krajine i njenih ljudi. A. G. Matotić u svom prikazu spomenutog djela zanosno bilježi: „U tom silnom, zdravom, u cijeloj Evropi najjačem i najljep-

šem narodu, gdje se kod gorskih staraca i sada pamte perčini, živi se kao prije tri stoljeća, i čitajući te priče čisto ne vjeruješ da se mogahu desiti u naše doba. Šimunović nam je otkrio misterij duše najhrvatskijeg hrvatskog plemena i taj pripovjedački realizam djeluje poezijom narodne pjesme.“ Najveći spomen na junačko doba i bojeve čuva se u viteškoj alki, natjecanju koje se obnavlja svake godine. Obično u kolovozu (o Velikoj Gospi) najugledniji natjecatelji u divljem trku konja jedan po jedan kopljem gađaju željezni obruč nazvan alka. Ta alka je načinjena zapravo od dva željezna obruča, koji su među sobom povezani trima željeznim tracima. Tako su na alci četiri otvora, u koje se gađa kopljem. Najuspješniji pogodak je „u sridu“, svaki pak alkar-natjecatelj trči i gađa tri puta, a pogoci se zbrajaju. Oko te viteške igre vezao je Šimunović svoju pripovijest o Rašici Crnošiji i sinu mu Salku, te njihovim osobnim doživljajima i ljubavi prema Marti. U tragičnim ne-sporazumima Salko je prinio najveću žrtvu, a svijet je umovao: „Znaš li što je! Curina je ljubav što i alka. Dvojica je ne mogu nikako dobiti. Onaj, što je srčaniji, taj je i spretniji, a toga će biti: kao što alka, tako i cura...“ – U djelu osim lirske opise ljubavi harambaše Rašice, siromašne djevojke Marte i nesretnog Salka, ima opisa prirode i običaja (primjerice: vađenje usijane mazije). Alkar je najveća i najljepša Šimunovićeva pripovijest, epopeja junačke Cetinske krajine, njezine prošlosti i sadašnjosti. Alkar je niz slika dugo gledanih, točno viđenih i gotovo svagdje realistički zabilježenih.

Često se spominje pripovijest Mrkodol u kojoj je slika dalmatinske sirotinje teška i mučna. Zatim je u školama bila preporučena kao lektira novela Duga u kojoj djevojčica vjeruje da će postati dječakom protrići li ispod duge. – Kad je Šimunović premješten u Split pokušao je u nizu djela zabilježiti sukob građanstva (lacmana) i svijeta njegova zavičaja (Porodica Vinčić).

Šimunović su kritičari ponekad prigovorili zbog romantičnih crta u pripovijestima. Jamačno bi se u opisima prirode i jakih čuvtava moglo djelomice prihvati takve pripomene. Ali čini se baš u Alkaru da je Šimunović realist. Marta, Stana, Rašica i Salko su ljudi, bica satkana od krvi i mesa, jer je sigurno svatko u životu susreo jednom svoju

Naša lijepa Gospa u „Lijepoj dolini”

Njedra svetog nam visa u Zvonimirovoj Biskupiji na kninskom polju sačuvala su kroz premnože zlogodine najstariji i zato nam najdraži i najljepši Marijin lik da bi nam ne tako davno opet zablistao u Jeleninom Prasvetištu, u srcu solinske prodoline.

Blagoslovjen ne rimske stijeni, nad Petrovim grobom, po junačkoj desnici Pape iz „Bijele Hrvatske“ sveti se Pralik prozva „Hrvatska Gospa hodočasnica“, koja pohodi iseljeni narod svoj. Kardinal je Šeper ustoliči na visu Schönenberga, na lijepom briještu, i od tuda prelazi i brda i dole do svojih svjetom raspršenih Hrvata.

Neposredno pred svima nam dragi Svjedokov imandan, dakle pred blagdan zaštitnika mladeži, sv. Alojzija, Naša Gospa je zavladala Schöntalom (Lijepom dolinom), gdje se po treći put održalo zajedničko hodočašće hrvatskih katolika koje okuplja misije područja biskupije Rottenburg-Stuttgart.

Međunarodno zbližavanje i „prvenstvo“
Zaslugom o. Davorina Idžočića i njegovog subrata Vjenceslava Janjića slavlje je trajalo dva dana. Srce Marijino, slavljeno 19. lipnja, potaklo ih je da misiju u Heilbronnu, odnosno mjesnu njemačku

Martu, svatko je negdje video Rašicu i u njemu nešto proživljeno, ugaslo, nešto što ponekad zažari poput ognja da sažga sreću svoju i drugih. Svi Šimunovićevi likovi uzeti su iz života, otkinuti od kamene grude ponosne krajine na kojoj su niknuli, kao planinski cvjetovi ispod Dinare... O tom životu svoga krša pričaju svi likovi njegovih pripovijesti: Muljika, Srna, Rudica i ostali. Lirski pak ton daje Šimunovićevim djelima posebnu draž, privlačnost, toplinu.

Beskraina Šimunovićeva ljubav prema dalmatinskom kršu, prema krajini bivših bojovnika i junaka oplemenjena borbom i patnjama punih šest desetljeća tkali su nutarnje tkanje čovjeka i umjetnika. Kad je umirao u Zagrebu (1933.) bio je siromašak; osamljen i bolan. Grob na Mirogoju jamačno nije jedino priznanje Dinku Šimunoviću: djela su mu utkana u hrvatsku književnost kao svjedočanstvo ljubavi prema čovjeku i svome zavičaju - Cetinskoj krajini.

župu združe u jedno, zajedničko htjene za zbližavanjem. Hrvatski i njemački katolici tog su dana slavili zajedničku euharistiju, a potom imali prigodni program i nogometni turnir. Uz misijsku folklornu grupu „Tomislav“, da se bolje upoznaju i više zavole, dooprinijela je i mjesna limena glazba te mješoviti zbor iz Marlacha. Budući je bilo u tijeku Svjetsko prvenstvo, mladi su održali malo međunarodno prvenstvo, na kojem su zasluženo pobijedili njemački nogometari, ali su se iskazale i hrvatske momčadi: „Croatia“ i „Dynamo“, potonja tako nazvana po ovogodišnjem prvaku iz hrvatskog glavnog grada Zagreba.

Dan Gospodnji i Marijin

U nedjelju 20. lipnja do 3000 hrvatskih proštenjara, ali i Nijemaca, ponajprije je sudjelovalo u misnom slavlju koje je predvodio potomak hrvatskih kataličkih plemića iz Bosne, biskup Jablanović s petnaestak sumisnika, među kojima je osobito zapažen prijatelj Hrvata, prelat Adam.

Lijepa barokna crkva Uznesenja B.D. Marije još je više istakla ljepotu našeg Križa i Pralika, okružene čisom misnika, puka i nošnjama članova Hrvatskog glazbenog društva „Tamburica“ iz Bregentza, koji su pod Misom pratili pjevanje mnoštva. Unatoč lošem razglasu, svi su radosno čuli kada je mons. Jablanović, kao generalni tajnik naše Biskupske konferencije, prenio pozdrave hrvatskih biskupa i, uz ino, obznanio zajedničko uvjerenje da u jobovskim prilikama našeg naroda imamo najveću pouzdanje u Mariju - „Najvjerniju Odvjetnicu Hrvata“. Dok je po ruci domovinskog Biskupa Božji blagoslov

silazio na nazočne i njihova vozila, zvukovima „Lijepa naše“ odzvanjala je „Lijepa dolina“.

„Radost i nada“

Gotovo šest satnih popodnevni program pod šatorom započeo je uobičajenim pozdravima, na žalost prekidanim manjkavostima razglosa. Ipak su svi dobro čuli da ih je schöntalski gradonačelnik Hen pozdravio na hrvatskom, kao i kanonik Adam, koji je, među ostalim, rekao da moli za iseljene Hrvate, ali i za njihove „mile i drage u Domovini“, da ih Bog „sačuva od svakoga zla“. Svi su dobro shvatili i mjesnog dekana, koji je na njemačkom izrazio svoje simpatije prema Hrvatima.

Otvarami program, mons. Jablanović je nazočnike podsjetio da i ta naša zabava i veselje liči na vjerničko veselje starih Izraelaca, koje je u progonstvu krijeplila nuda povratka u zemlju otaca, podno vazda rušene i vazda obnavljane zidine svetog grada Jeruzalema.

Kao i u dosadašnjim nastupima, najzapaženiji su bili mladi iz Stuttgarta s ritmičkom vježbom „Lijepa naše“. Uz već spomenuto „Tambirucu“ nastupio je i ludwigsburški „Branimir“ sa svojim folklorom te pjevač Duško Lokin, rodom iz Krešimirovog prijestolnog grada Biograda na moru.

Lijepa Gospina dolina neće trebati čekati na Hrvate do četvrtog hodočašća dogodine. Naime, hrvatske katoličke obitelji, do šezdesetak osoba, dolaze jednom mjesečno u to mjesto. Takvi vjernički vikendi, s bogatim stručnim i duhovnim programom, jamstvo su da se i danas ostvaruje istinita riječ: „Naša je zemlja sačuvala uspomene naše, a Naša Gospa Lozu našu“, kako je nadahnutom hvalidbenom Molitvom Majci izrekao veliki hrvatski kipar, ali i molitelj Ivan Meštrović.

T.S.



Predah pod šatorom u Schöntalu iskoristio je za osvježenje i razgovor

SCHÖNBERG-ELLWANGEN

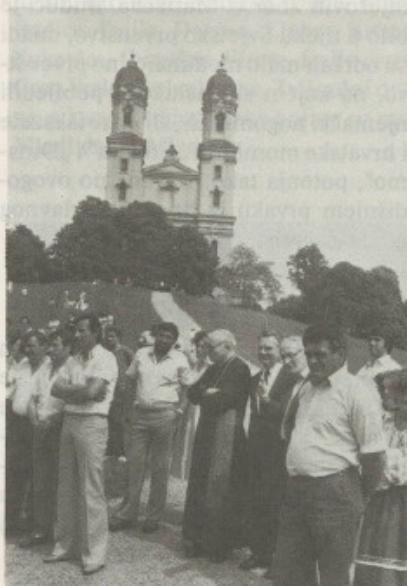
Zur malerisch gelegenen Wallfahrtstätte Ellwangen-Schönberg pilgern am ersten Juni-Sonntag die hiesigen Kroaten zu „Ihrer“ Madonna-Pilgerin, Mutter Gottes des großen kroatischen Gelöbnisses. Die Leitung nahm in diesem Jahr der Erzbischof von Split (Dalmatien), Dr. Frane Franić, vor.

**„Spomen slave“
u Schönenbergu**

Die kroatische Madonna-Pilgerin für die Menschen unterwegs

Hodočasnička Gospa Velikog zavjeta bila je i ove godine u središtu pažnje hrvatskog hodočašća od 6. lipnja u proštenište Schönenberg, koje je zapravo dio grada Ellwangena na rijeci Jagst u pokrajini Baden-Württemberg. Ovo je hodočašće u organizaciji područne Hrvatske katoličke misije AALEN predvodio južnohrvatski metropolita iz Splita, nadbiskup dr. Frane Franić. Pred oko 500 naših hodočasnika on je izrazio uvjerenje da bi ovo specifično hodočašće trebalo potaknuti uvođenje blagdana Gospe Velikog Zavjeta koji bi se posebno slavio među našim iseljenicima – vjernicima na putu, da bi se još više nego dosad utjecali svojoj „Gospo-hodočasnicu“. Gospo, koja nas podsjeća na to odakle smo, tko smo i što ne bismo smjeli prestati biti. Naša povijest, od Knina i Solina, Zvonimira i Branimira, pa sve do današnjeg Trsata, Olova, Aljmaša i Bistrice – kako se to lijepo niže u novoj himni „Spomen slave“ Gospo-ho-

dočasni – duhovna je obveza koju ne smijemo zaboraviti ili proigrati i utopiti u blagostanju, materijalističkim nавикама i sklonostima zapadnog potrošačkog društva, nego naprotiv i u tom društvu – makar smo neznatna manjina – djelovati kao dostojni nosioci svete hrvatske i kršćanska baštine te tako doprinositi duhovnom obogaćivanju okoline u kojoj živimo.



Nadbiskup F. Franić s hodočasnicima pred svetim u Ellwangenu

Pjevanje himne Gospo-hodočasnici po- veo je pastoralni suradnik iz misije Ulm, gosp. Julije Lovrić-Caparin, a vjernici su vrlo lijepo slijedili tu novu i

još nepoznatu melodiju, koju su zajedno s tekstom dobili na umnoženim listovima. Natječaj za tu himnu raspisan je u „Glasu Koncila“, a prvo je mjesto osvojio tekst Branimira Jelenića i glazba Milana Brkića. Na ovom je hodočašću ta pjesma pjevana po prvi put kod bogoslužja, dakle na neki način službeno uvedena u riznicu našeg crkvenog glazbenog blaga. Zamišljeno je da ona uvijek prati pralik Velikog zavjeta i Vešeslavov križ našeg pokrštenja na okupljanjima naših vjernika u Marijnim prošteništima diljem svijeta. (U jednom od narednih brojeva namjera- vamo objaviti tekst i melodiju „Spo- men slave“ u s pratnjom.)

Na vjerski dio hodočašća prije podne nadovezao se, poslije zajedničkog ručka u hladovini pod okolnjim lipama, kulturni program, koji je izvela naša mladež iz misije Nürnberg. Folklornu grupu i svirače vodio je pater Stjepan Bolkovac. Mladi su pokazali smisao i talent za njegovanje tog europskog kulturnog blaga – u ovom slučaju hrvatskog folklora. Na hodočašće su došli vjernici ovog područja, ali i autobusima iz udaljenijih misija, kao što je Ulm. Socijalni radnik gosp. Ante Batarilo iz Sindelfingena, gdje je današnji misio- nar pater Kruno Vukušić u Aalenu, bio voditelj misije, doveo je u Schönenberg lijepu grupu hodočasnika. Lijepa gesta i privrženost svom prijašnjem župniku..., a nisu izostali ni njemački prijatelji koje je predvodio raniji grada- načelnik Ellwangena, gosp. Schmidt.

Veselo i raspjevano

(Misije Bochum, Hagen i Wuppertal ho- dočastile u Lurd)

Od 9.-13. lipnja 1982. god. organizirale su Hrvatske katoličke misije iz Bochuma, Hagen i Wuppertala zajedničko petodnevno hodočašće Majci Božjoj u Lurd.

U hodočašću je sudjelovalo oko dvije stotine hrvatskih hodočasnika te nekolicino Poljaka i Nijemaca.

Liturgijska slavlja ovog hodočašća predvodio je hercegovački franjevac iz Mostara, fra Andrija dr. Nikić.

U propovijedima je fra Andrija govorio o ulozi Blažene Djevice Marije u povi-

(Vidi sliku na naslovnoj stranici)

jesti Katoličke Crkve ne mimošavši ni Marijinu zauzetost za sudbinu današnjih kršćanskih vjernika, čemu su služila i služe Marijina ukazanja u prošlosti i danas.

Pobožnost Križnoga puta koju su predvodili hodočasnici i aktivno sudjelovanje u molitvi sv. krunice kao i večernja procesija sa zapaljenim svijećama i procesija s Presvetim Sakramenton, bili su novi poticaji hodočasnicima da ustraju u kršćanskom rastu i zrenju.

Može se mirne duše kazati da je koncelebrirana sv. Misa u lurdskoj špilji, gdje se prije 124 god. ukazala Blažena Djevi-

ca Marija maloj Bernardici, bila vrhunac hodočasničke radosti.

Razgledanje Eifelova tornja i katedrale Naše Gospe u Parizu uklonio je umor s očiju neispavanih hodočasnika i izazvalo spontanu pjesmu u čast Bogu i Blaženoj Djevici Mariji. Na fra Andrijino pitanje, kako ste se osjećali u Lurdzu, jedan je hodočasnik odgovorio: „Kao kod Majke“.

A kad je čovjek kod Majke onda je on uz svu nesigurnost siguran, uz svu žalost radostan, uz svu tugu raspjevan. Takvi smo bili i mi svih pet dana.

I kad smo se na koncu hodočašća oprštali jedni od drugih govorili smo: „Do- viđenja. Vidjet ćemo se ponovno dogo- dine kod Majke u Lurdzu“. P. Berislav Nikić

STUTTGART

Majka Terezija među Hrvatima

Na poziv zemaljske vlade Baden-Württemberg, Majka Terezija se zadržala u toj njemačkoj pokrajini tri dana.

U subotu 12. lipnja, u prepunoj crkvi St. Eberharda u Stuttgartu, za vrijeme sv. Mise za mlade, na kojoj je bilo dosta i hrvatske mladeži, a koju je predvodio sam biskup dr. Georg Moser, Majka Terezija održala vrlo značajnu i pobudnu propovijed mladima.

Poslije sv. Mise Majka je Terezija došla u centar naše Hrvatske kat. misije, gdje ju je s velikim oduševljenjem dočekao veliki broj naših hrvatskih vjernika, posebno djece i mlađih. U prepunoj dvorani u koju nisu mogli svi stati, Majku je Tereziju pozdravio voditelj misije fra Pavao Žmire. Iako umorna od prenapornog programa, Majka je Terezija izjavila da se osjeća radosnom i sretnom među hrvatskim vjernicima i da je zahvalna upravo hrvatskim svećenicima koji su joj dali duhovno usmjerenje u njezinim mlađim godinama. Naglasila



Majka Terezija govori našim vjernicima u prostorijama Hrvatske kat. misije u Stuttgartu. Prevodi Petar Mjeda (lijevo), Albanac.

je da treba rađati djecu, ponovno oživljavati zajedničku obiteljsku molitvu i ljubiti svako ljudsko biće, posebno one odbačene i prezrene. Govorila je dosta dobrom hrvatskim jezikom.

Svi, posebno djeca i mlađi, pozorno su je slušali i upijali svaku njenu riječ. Mnogi su izjavili da su osjetili neku neobičnu snagu privlačnosti i uvjerenosti u njezinoj pojavi i u njezinim riječima.

Petar Mjeda, Albanac i rođak Majke Terezije, koji je zaposlen u biskupiji Rottenburg-Stuttgart kao pastoralni i socijalni suradnik za svoje sunarodnjake Albance, upoznao je prisutne o životnom putu i djelu Majke Terezije.

Svakako, ovaj susret s Majkom Terezijom ostat će kao jedan od značajnijih i nezaboravnih događaja u našoj misiji.

P. Žmire

AUGSBURG

Dvije proslave

U nedjelju 25. travnja o. g. Hrvatska katolička misija u Augsburgu proslavila je **Prvu sv. pričest**. Sedamnaestero prvo-pričesnika bilo je u središtu zbivanja. To je bio njihov dan, dan radosnog susreta s Isusom u sv. sakramentima isповijedi i pričesti. Radost sa slavljenicima podijelili su njihovi roditelji, braća, sestre ali i cijela misijska zajednica koja se toga dana okupila u velikom broju.

Slavlje se nastavilo i poslije Mise u prostorijama Hrvatske kat. misije, gdje je prieđena i mala zakuska za svu djecu. Mladim prvpričesnicima bratske i srdačne čestitke.



Folklorna grupa „Tin“ iz Hannovera zadivila je sve prisutne

Svibanj je posvećen majci, Majci Mariji i Majci Domovini. Sve tri su toliko naše da je nemoguće ne iskazati sve ono što srce želi reći majci. S druge strane jedva čovjek može zahvaliti za sve ono što majka znači. Teško je naći dovoljno riječi... one uvijek nedostaju. Misija Augsburg je i ove, kao i predhodnih godina, organizirala priredbu i zabavu u čast **Dana majke**. Bilo je to u subotu 15. svibnja. Okupili su se navečer odrasli i djeca sa svojim roditeljima u dvorani župnog centra „Zwölf Apostel“. Prvi dio programa bio je posvećen Majci svih majki, našoj nebeskoj Majci. Završio je recitacijom „Majci čovječanstva“, koju je odrecitirala Rajka Mlikota i pjesmom „Mama, tebi hvala“ koju je

otpjevala uz pratnju na gitari Smiljana Nežić. Drugi dio započeo je hrvatskom himnom „Lijepa naša“. Zatim je data riječ gostima – folklornoj grupi „Tin“ iz Hrvatske katoličke misije Hannover koja je bila gost folklorne grupe domaćina. Gosti iz sjeverne Njemačke zadivili su svojim nastupom prisutne. Plesovima i pjesmom prenijeli su prisutne duhom na ognjišta Slavonije, Zagorja, Zagreba, Like, Bosne, Hercegovine i Dalmacije. Svaki pokret noge popraćen je udaranjem srca i podrhtavanjem glasa. Stariji su se sjetili svojih domova, šetalii njima, obilazili ugašene vatre i oko vatre ostarele majke. Te naše majke, zbog kojih je i upriličen ovaj susret, bile su barem jedan trenutak u prvom planu. Predan je i buket cvijeća svim majkama, koji je u ime svih primila Ivka Soldan, majka koja u Augsburgu ima najviše žive djece. Buket cvijeća, uz predhodni pozdrav svim majkama, uručila je Milenka Ivezović, učenica 3. razreda.

Poslije programa ostalo se uz pjesmu i ples do dugo u noć. Mladima iz misije Hannover priredili su sređačan ispracaj kolege i kolegice iz misije domaćina uz „doviđenja“ do ponovnog susreta u Hannoveru.

BAMBERG**Misija proslavila desetgodišnjicu**

Ugodno iznenađeni prekrasnim, vedrim i toplim vremenom, u pravom domovinskom raspoloženju uz brojne vjernike i počasne goste na čelu sa Bezirkstagespräsidentom Antonom Hergenröderom proslavili smo 29. svibnja u prostorijama salezijanskog doma desetu obljetnicu postojanja Hrvatske katoličke misije u Bambergu.

Ovu proslavu smo započeli svečanom sv. Misom koju je predvodio salezijanski provincial iz Zagreba p. Milan Litrić u koncelebraciji s msgr. Stankovićem, dr. Milovanom, tajnikom BKJ i Karitas-direktorom msgr. Schirmerom te svim ostalim, bivšim i sadašnjim, dušobrižnicima HKM-Bamberg.

Kod svečane euharistije vrlo je lijepo, živo i uvjerljivo propovijedao msgr. Stanković, koji je ponajprije dao kratki povjesni pregled HKM-Bamberg kao i njen način i područje rada, a zatim nam je vjerodostojno govorio o najaktualnijim problemima s kojima se susreće naš narod ovdje u inozemstvu. Između ostalog naglasio je također da se prema najnovijoj statistici svaki treći Hrvat nalazi izvan granica svoje domovine. Budući da smo uz ovu proslavu slavili i majčin dan, msgr. Stanković nam je pokusao u kratko prikazati neizmjerno



Spretnost i neposrednost mladih brzo je osvojila srca slušatelja u Bambergu

štovanje Majke Božje, opisavši brojna Marijina svetišta kod nas i u cijelom svijetu.

Ova svečana Misa bila je popraćena pjesmama i muzikom dviju oblubljениh i po muzičkoj kvaliteti na daleko poznatih profesionalnih muzičarki prof. s. Imakulate i s. Cecilije. Ovo svečano bogoslužje završili smo pjevanjem hrvatske himne uz pratnju naše poznate grupe „TAMBURICA“ iz Nürnberga i Rothenburga o. d. T.

Nakon sv. Mise nastavili smo naš program u lijepo pripremljenoj dvorani salezijanskog doma, s pozdravom gostiju na hrvatskom i njemačkom jeziku kao i s recitacijama djece i odraslih u čast majčina dana.

Cjelokupni program ove jubilarne akademije bio je prožet veličanstvenim,

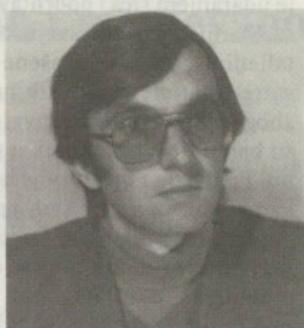
umjetničkim, simpatičnim i spontanim nastupom gore spomenutih sestara iz Zagreba.

Veličanstvenom nastupu ovih sestara, izvanrednom raspoloženju i oduševljenju svih nazočnih gostiju pridonijela je također svojim nastupom u narodnoj nošnji obučena grupa plesača i pjevača uz pratnju grupe „Tamburica“.

Kao i obično uz glazbu, pjesmu i ples iz domovine, naši gosti su također kod stola bili počašćeni domaćim specijalitetima.

Premda je cjelokupni program trajao dosta dugo, ipak nikomu nije bio preduž, nego svi sretni i zadovoljni, da su mogli ovako nešto doživjeti, oprštali su se od ove proslave sa željom za još češćim ovakvim i sličnim susretima.

Vid Barišić

AUGSBURG**Misijski kateheta zaređen za svećenika**

Fra Ljubo
Čutura

HKM Augsburg imala je 27. lipnja ove godine veliki dan. U 9,30 sati, u svečanoj atmosferi drevne augburške katedrale, ovdašnji biskup dr. Josef Stimpfle podijelio je 12-orici đakona svećenički red. Među njima je bio i fra Ljubo Čutura, hrvatski franjevac hercego-

vačke provincije. U prepunoj katedrali bili su prisutni fra Ljubini roditelji, braća i sestre, ostala rodbina te mnoštvo Hrvata koji žive i rade u Augsburgu na čelu sa povećom grupom obučenom u živopisne narodne nošnje naše domovine.

Fra Ljubo je rođen 07.05.54. u Rastovači, župa Posušje. 1973. je maturirao u Dubrovniku, a nakon novicijata započinje studij bogoslovije u Sarajevu, koji 1978. nastavlja i dovršava u Augsburgu. Već od samog početka fra Ljubo se jako angažirao u radu s mladima, koji su u njemu našli i otkrili plemenitog čovjeka velikog srca, uzornog i vrijednog radnika, dobrog i odanog prijatelja koji ih je znao saslušati, posavjetovati i poučiti, igrati se s njima, dijeliti radost, veselje i bol. Preko djece kontakt se proširio i na roditelje. Svi smo ga zavoljeli, postao je sastavni dio hrvatske zajednice u

Augsburgu, postao je „naš fra Ljubo“ i svi se nadamo i Boga molimo da mu starješinstvo odobri ostanak među nama.

Od samog početka boravka u Augsburgu fra Ljubo je svake subote u misiji predavao djeci vjeronauk, a ove školske godine i u školi svoj hrvatskoj djeci koja pohađaju školu na materinskom jeziku.

Poslije podne smo u prostorijama HKM pripremili mali program i zakusku za rodbinu i prijatelje. Prostorije su bile premale da prime sve koji su došli. Bilo je jela i pića, pjesme, gange i igre do kasno u noć. Razišli smo se s ugodnim osjećajem i sretni da je fra Ljubo postao svećenik upravo u našoj sredini, ali i sa strepnjom u srcu da ga poglavari ne pošalju negdje drugdje. Mladu Misu je slavio 8. kolovoza 82. u rodnoj župi Posušje.

Prijatelji

MÖNCHENGLADBACH-KREFELD**Proslava desete obljetnice misije i krizma**

Hrvatska kat. misija Mönchengladbach-Krefeld pod vodstvom žunka p. Franje Mušure proslavila je 23. svibnja 1982. godine 10. obljetnicu svoga postojanja i rada.

Uz obljetnicu je svečano upriličena podjela svete krizme mlađim Hrvatima i Hrvaticama ove misije. Zato je i vrhunac radosti ovog dana bio koncentriran na euharistijsku proslavu, na mlađe koji po sakramantu svete potvrde svjesno i odgovorno prihvataju ulogu aktivnog vjernika. Predvoditelj euharistijskog slavlja i djelitelj svete potvrde bio je naš dragi otac biskup iz bijelog Zagreba, srca Hrvatske, Mijo ŠKVORC. Oca biskupa pozdravio je župnik p. Franjo Mušura i djeca recitacijama i cvijećem. Svojim topnim očinskim riječima ulio je biskup hrabrost mlađima da se ne boje odgovornosti koje čekaju Kristovog prijatelja i sljedbenika. Još je više dao svjetla i nade našim privremeno iseljenim obiteljima, koje se i u tuđini ne smiju plašiti da u svojim domovima imaju više od jednog ili dvoje djece.



Krizmanici (33) s biskupom Škvorcem i svećenicima u misiji Mönchengladbach-Krefeld nakon svečane sv. Mise

Liturgijsko pjevanje predvodio je zbor hrvatske misije iz Neussa. Iza „Tebe Boga hvalimo“ pošli smo na zajednički ručak u župsku dvoranu sv. Andrije u Krefeldu. Tjelesno okrijepljeni prešli smo na kulturno - zabavni program. Pater Franjo Mušura iznio je u svom pozdravnom govoru povijesni pregled Hrv. misije Mönchengladbach-Krefeld. Poslije otpjevane „Lijepe naše“ izmijenjivali su se: pjesma djece, recitacije, igrokazi i folklor. Uz program domaćina, svečanost su uzveličali gosti

iz Neussa. Djeca su nas pjesmama i recitacijama sjetila da smo u godini 800. obljetnice sv. Franje, da smo u mjesecu proslave majčinog dana. A folklor odraslih, kao i uvijek, svojim vedrim plesom poveo nas je kroz sve krajeve Hrvatske. Oni su doveli do vrhunca raspoloženje publike. Sav program i radost ovog dana s nama je dijelio otac biskup Mijo Škvorc. U predvečerje, po završetku kulturno-zabavnog programa, za ples i zabavu svirao je VIS „Zagreb“ iz Düsseldorfa.

L. Zovko

WUPPERTAL**Veselo i razdragano na Sommerfestu 82.**

4. srpnja t. g. poslije sv. Mise našli su se na okupu u centru Hrvatske katoličke misije u Wuppertalu članovi misijskog dječjeg obdaništa, misijskih folklornih

grupa (u misiji postoje tri folklorne grupe s preko 70 aktivnih članova), kao i hrvatski vjernici iz Wuppertala radi zajedničke proslave Sommerfesta 82.



Djeca iz obdaništa, folklorne grupe i vjernici našli su se zajedno na proslavi Sommerfesta u Wuppertalu

Čevapčići i grilane kobasice zalijevani kapljicama mostarske žilavke, zagorske graševine, piva i ostalih bezalkoholnih pića, uz pratnju prigodne glazbe hrvatskih narodnih kola i plesova, stvorili su kod prisutnih uzvanika atmosferu zanosa i oduševljenja koja će se dugo pamtit. Usputni prolaznici koji nisu znali ni tko smo ni što smo, zaustavljeni su se ispred misijskog centra, čitali su natpis na misijskoj zgradi i na taj način sami dolazili do željenog odgovora.

Dijeljenjem tombola, kave i kolača u spuštanje sumraka završila je još jedna vesela i zajednička svečanost članova Hrvatske katoličke misije koji žive u Wuppertalu.

I ovaj se put pokazala istinita svetopisamska tvrdnja: „Kako je lijepo i ugodno, kad se braća nađu zajedno“. To je na poseban način ovdje u inozemstvu potresno, ugodno i potrebno. *P. Berislav Nikit*

BIELEFELD

Prva pričest - radost cijele misije



Prvopričesnici sa svojim vjeroučiteljima na dan Prve sv. pričesti u Bielefeldu

BERLIN

Uspjesi i muke B.C. „Croatia”

Kao što smo prije par mjeseci predstavili misijski N.K. „Hajduk” („Ž.Z.”, broj 6/7 o.g.), tako bismo ovoga puta htjeli predstaviti Bowling Club „Croatia” koji je osnovan prije par godina inicijativom naših radnika koji nisu žalili ni vremena ni novca da bi okupili naše ljude i zainteresirali ih za šport. Ne bi valjalo ne spomenuti vrijednu upravu „Croatije” na čelu s predsjednikom Petrom Rajčićem, njegovim zamjenikom Nikolom Zokićem, blagajnikom Grigorom Ivančićem te trenerima Ivom Dugečem i Milanom Doljaninom. Klub ima tri muške i jednu žensku momčad a natječe se u berlinskom podsavezu. U

velikoj dvorani Hrvatskog centra mogu se vidjeti mnoge značke, zastave i peharci koje su osvojili spretni kuglači. Svojim poštenim radom klub je osvojio srca svih ljubitelja kuglačkog športa u Berlinu. Da bi „Croatia” mogla egzistirati, potrebni su joj članovi kojih nažalost ima tek stotinjak - zaista malo kad se zna da u Berlinu ima oko 20.000 Hrvata. Članarina je, moglo bi se reći, upravo simbolična - 5 maraka mjesečno. Klub nas zna obradovati ne samo športskim rezultatima nego i „feštama” koje više puta godišnje priredi za svoje članove i njihove obitelji. Zato najsrdačnije pozivam Hrvate u Berlinu: učlanite se u B.C. „Croatia”, pomognite svoj klub, a on će vam se sigurno odužiti športskim uspjesima i bogatom „festom”.
Ivek Milčec



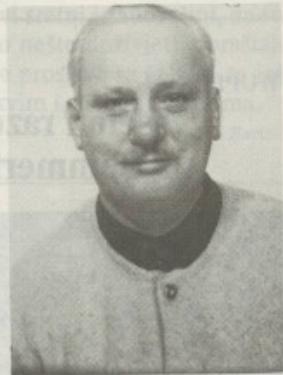
27. lipnja 1982. g. primilo je u Bielefeldu sakramenat prve sv. pričesti 16 prvopričesnika koji su se tijekom cijele godine savjesno, pomognuti od svojih roditelja, pripremali za ovaj veliki dan. Uoči prve pričesti organizirana je vrlo uspjela priredba na kojoj su prvopričesnici svojim recitalima, pjevanjem i folklorom ostavili nezaborav dojam na sve prisutne. Za zabavu i ples svirao je do kasno u noć misijski vokalni sastav „Prijatelji”. Animator priredbe bila je pastoralna suradnica Marica Mraz.

Na dan prve sv. pričesti u crkvi je bilo oko 600 vjernika kojima je, posebno roditeljima, od srca zahvalio župnik Slavko Rako. Za vrijeme sv. Mise bilo je zapaženo vrlo dobro pjevanje misijskog zbara mladih. Socijalni savjetnik Ante Crnjak pomogao je svojim nesebičnim radom da dvodnevno slavlje ovako lijepo uspije.

Tehničku stranu proslave vodio je, kao i na dosadašnjim priredbama, gospodin Mato Mraz.

Naši pokojnici

† Aleksandar
Premužak



U Frankfurtu je 16. lipnja 1982. godine preminuo, nakon operacije tumora na deblom crijevu, gospodin Aleksandar Premužak, član crkvenog pjevačkog zbara u Hrvatskoj kat. misiji Offenbach od njenog osnutka. Župska se zajednica oprostila od dragog pokojnika 20. lipnja. Pokopan je u Zagrebu gdje je 2. 2. 1925. i ugledao svjetlo dana Božjega. Gospodi Đurđi i rodbini izražavamo našu duboku krčansku sućut. Počivao u miru Božjem!

„Fešte“ kuglačkog kluba Croatia u Berlinu održavaju se redovito u prostorijama Hrvatskog centra. Obično ih otvara mjesni misionar.

† Zejneba-Ružica-Zdenka Tomljanović

Navršilo se više od šest mjeseci otkako nas je napustila vjerna suradnica u Hrvatskoj kat. misiji Hagen, majka naše orguljašice Anite, gospođa Zejneba-Ružica-Zdenka Tomljanović. Napustila nas je u mladoj dobi od svega 38 godina. Kršćanski je podnosila svoju tešku bolest i rastala se s ovim svijetom primivši sv. sakramente umirućih. Bila je uzorna žena i majka. U misiji je uvijek bila spremna pomoći u bilo kojem poslu. Naročito se isticala vedrinom duha koju je dijelila uvijek a posebno u prigoda naših misnih i ostalih susreta. Naročito smo joj zahvalni za trud u šivanju narodnih nošnji naše misije. Neka joj dobri Gospodin udijeli vječni pokoj, a njezine neka utješi uskrsnom radošću.

Stjepan Vrdoljak



Orguljašica misije u Hagenu Anita opravlja se, u društvu svećenika i svojih najbližih, od svoje majke Zejnebe-Ružice - Zdenke Tomljanović

† Stanka Milinović

U petak 30.07.1982. u poslijepodnevnim satima brzo se proširila tužna vijest da je u prometnoj nesreći smrtno nastradala uzorna kršćanska žena i majka, Stanka Milinović. U prvim trenucima nije se točno znalo ni što je s njezinim mužem Andelkom, koji se s njom zajedno nalazio u automobilu. No ubrzo se doznalo da je Andelko izvan životne opasnosti i da je čak ostao bez ikakvih ozljeda. Nesreća se dogodila na cesti između Graza i Salzburga u 13,15 sati, kad su se njih dvoje vraćali s odmora koji su proveli u svojoj kući u Makarskoj. Svoje troje djece uputili su nekoliko dana prije avionom u Frankfurt. Najmlađa Zrinka (8 god.) rekla je kad su stvarali plan povratka u Frankfurt: „Mama, njih dvoje uvijek šalješ avionom, a mene uvijek po dva dana vučete autom“. Tako su i nju ovaj put poslali sa sinom Dinkom avionom u Frankfurt.

Do nesreće je došlo zbog neoprezne vožnje jednoga mladog austrijskog studenta. On je pokušao preteći cijelu kolonu automobila koja se kretala u pravcu Salzburga ne ocijenivši situaciju, jer mu je iz suprotnog pravca dolazio usutret veliki kamion s prikolicom. Mladi se vozač frontalno sudario s kamionom, nakon čega je odbačen u stranu i na mjestu ostao mrtav. Vozač kamiona, našeg podrijetla, i sam je teško nastradao, izgubio potpuno kontrolu i prešao na svoju lijevu stranu, tj. na dio kolnika na kojem se nalazio Andelko sa svojom

ženom Stankom. Kamion je sletio s ceste, ali se prikolica tom prigodom prevrnula i pala na njegov automobil i to baš na onu stranu na kojoj se nalazila Stanka. Stanka je na mjestu ostala mrtva. Policija je doznavši broj telefona obavijestila njihovu djecu Dinku, Dijanu i Zrinku o teškoj nesreći koja ih je zadesila.



Stanka Milinović

Pokojnica je prevezena u Zagreb i pokopana u četvrtak 5.8.1982. u 17,15 s. na zagrebačkom groblju Mirogoj, jer se obitelj Milinović namjeravala nakon

povratka iz Njemačke zastalno nastaniti u Zagrebu.

Pok. Stanka, r. Udovičić, rodila se 21.1.1940. u selu Rašeljkama. Potječe iz dobre kršćanske obitelji a i udala se u poštenu i čestitu hrvatsku i katoličku obitelj Milinović iz Lovreća. Bila je uzorna kršćanska majka i žena, uvijek nasmijana i vedra. Kao takvu smo je svi poznavali. Bogu, Crkvi i svome narodu dala je sa svojim mužem troje djece. Njezin sin Dinko je ministrant u našoj Hrvatskoj katoličkoj zajednici u Frankfurtu. Starija kći Dijana je dugogodišnji član dječjeg pjevačkog zbora i dramske sekcije. I najmlađa kći Zrinka već se uključivala u našu zajednicu. Obitelj Milinović je bila kršćanska obitelj. Sveake nedjelje cijela obitelj je prisustvovala svetoj Misi i sakramentima.

Odlaskom Stanke iz naše sredine mi smo mnogo osiromašeni, a jedna naša obitelj ucviljena. Uzdamo se u Boga da on tu obitelj neće zaboraviti, a da će našoj Stanki dati vječnu nagradu u svome krilu.

Pokoj vječni daruj joj Gospodine!

Nedjelja

„Crkveni su oci nedjelju često nazivali ‘osmim danom’. Time su željeli kazati da ona vodi preko subote – dalje. Sedmoga je dana Bog otpočinuo od svoga posla – stvaranja. U nedjelju je uskrišenjem svoga Sina nastavio svoje djelo i

započeo ‘novo stvaranje’. Tako je nedjelja postala danom nade: mi nismo zauvijek privezani uz bol i besmisao, smrt i grob. Krist će nas svojim raširenim rukama izvući iz svake uskosti. On će nas k sebi privući: iz smrti i onoga što prolazi u novu zemlju i novo nebo, u vječno zajedništvo s Bogom“. J. Hepp

Uoči nove vjeroučne godine

Rastimo u znanju i mudrosti, vjeri i ljubavi

Ljeto je na izmaku, prestaje vrijeme zabave i igre bez ograničenja – zažalit će oni koji su školski raspust proveli pod žarkim suncem lijepe naše domovine, a i oni koji ga provedoše ovdje, pod često naoblaćenim tuđim nebom. Nadolazi vrijeme puno obveza. Znamo koliko su naša djeca opterećena u redovnoj njemačkoj školi, a određeni broj i po hađanjem dopunske nastave. Nije lako udovoljiti svim tim obvezama, ali osjećaj dužnosti prema sebi, prema svojoj budućnosti daje snage da se raste u znanju i mudrosti. Uz nabrojeno, pred svima je još jedna sveta obveza – **redovno pohađanje vjeroučenika na hrvatskom jeziku**, koje ne bi smjelo biti zanemareno a niti od koga ometano, jer spada u neotuđiva ljudska prava i roditelja i mlađih, od kojih će barem jedan dio biti povratnici.

Vjeroučenik i sveta baština

Vjeroučenik je obvezatni predmet u njemačkim školama u kojima i naša djeca upoznaju Isusa Krista, bez čega nema prave ljubavi i vjere u Njega. Mnogi će se pitati čemu onda i hrvatski vjeroučenik? Odgovor nam daje sâm Bog, koji po svojoj Crkvi utjelovljuje svoga Sina u svaki narod. Sveti Pismo kazuje da Isusa Krista **svaki narod i svaki jezik** treba priznati svojim Gospodinom i Oslobođiteljem. Pred trinaest stoljeća sveti

papa Agaton prvi je rekao i putio nas da svoga Spasitelja nazivamo i „Bogom Hrvatâ“. Brojimo više od tisuću godina od kada su Hrvati, do posljednjeg Koncila prvi i jedini među kršćanskim narodima, u crkvi se Bogu molili i svete obrede služili na svom hrvatskom jeziku. Zar da naši potomci ne znaju na pravom, čistom i lijepom hrvatskom jeziku Boga nazivati svojim Ocem! Zar da se svojim skladnim hrvatskim duhovnim pjesmama ne mogu pridružiti nepreglednom zboru Božjih hvalitelja koji ispunjavaju onu: „Cijela Ti Zemlja slavlju pjeva“, jer je Bogu najdraže kad svatko moli na svom jeziku.

Mladice na drevnom narodnom stablu ne mogu rasti bez dubokog korjenja koje ih napaja zdravim sokovima. Bez korjenja baštine nema pravog napretka. Samo na čvrstim temeljima može se graditi, dograđivati i novo. Stoga je obveza svih vjeroučitelja da mlađe hrvatske vjernike što bolje upoznaju s trinaeststoljetnim povijesnim suživotom Katoličke Crkve i hrvatskog naroda. Točno i ispravno poznavanje povijesti Crkve u Hrvatâ omogućuje nam da odolimo sadašnjim tegobama, da smjelo gradimo budućnost i da u krugu ostalih starih naroda i mjesnih Crkava zauzmemos dolično mjesto i budemo istinska spona između njih i naše narodne i crkvene zajednice.

Vjeroučitelji i vjeroučenici

Ovu, u glavnim crtama orisanu časnu i svetu obvezu možemo ispuniti samo

zajedničkim trudom i vjeroučitelja i vjeroučenika. Redovno pohađanje vjeroučenika i što suvremeniji i bolji satovi vjeroučenika uvjet su ostvarivanja zavjeta vjere i vjernosti svetoj baštini koju nam preci doista bogatu namrješće; uvjet su i njenog očuvanja u ovim teškim, otuđujućim prilikama, da bismo je i našim obolom obogaćenu predali nadolazećim naraštajima. Ali, da bi se sve to postiglo, treba se i potruditi. Sat – dva hrvatskog vjeroučenika samo su temelj na kojem se i sami moramo izgrađivati čitajući vjerski tisak i dobre knjige namijenjene mlađima. Nedostatno je pohađanje vjeroučenika samo do Prve sv. pričesti i sv. povrde. Ovi su sakramenti samo početak punog vjerskog života.

Ukoliko nema posebnih zapreka, nitko neće naprečac prestati se školati, rasti u znanju i sposobnostima. Tako je i s vjeroučenikom. Tek u odraslijoj mlađenackoj dobi, kao srednjoškolci i sveučilištari, mlađi mogu temeljito izgraditi svoju vjersku svijest, svoj ispravan kršćanski nazor na svijet i započeti **plodan** kršćanski život.

Vjeroučenik i obiteljski život

Obitelj je „Crkva u malom“. Bez zdravog kršćanskog života obitelji često su uzaludni svi napor i vjeroučitelja i sposobnosti vjeroučenika. Kršćanska je obveza roditelja da djecu i mlađe šalju na vjeroučenik. Samo to, ipak, nije dobastno. Svojim primjernim kršćanskim životom, makar kratkom ali redovnom zajedničkom, obiteljskom molitvom, zajedničkim pohađanjem sv. mise... roditelji presudno utječu na pravilno ljudsko i kršćansko usmjerenje i razvoj svoje djece. Vrlo je korisno da se roditelji zanimaju i prate napredak djece u vjerskoj pouci, da s njima kod kuće barem ukratko proučavaju i opetuju vjeroučenčno gradivo pa i dopunjaju ga čitanjem vjerskih djela. Osobito je prikladno da se svi zajedno pripravljaju za misnu slavlja, pri čemu se mogu poslužiti sažetim i svima razumljivim tumačenjima misnih čitanja u vjerskom tisku za mlađe i odrasle. Na koncu, samo pripominjemo ono možda najteže, ali i najuzvišenije: da ne priječe nego potiču streljenja svojih mlađih prema duhovnim zvanjima, ukoliko ih Božja volja na to pozove; a inače da im djeca stajaju u valjane ljudi, kršćane i vjerne si nove naše hrvatske domovine.



Iako su naši mlađi u Njemačkoj dosta opterećeni školom, vjeroučenik na hrvatskom jeziku je potreban i nužan

TERMINI

3. listopada 1982.

Hodočašće Hrvata u Kevelaer

Jedna od najpoznatijih slika Crkve je svakako ona koju prikazuje kao novozavjetni narod Božji na putu kroz povijest u obećanu zemlju, u novi Jeruzalem, gdje će živjeti u zajednici s Bogom.

Mi kršćani osjećamo blizinu Božju na nekim mjestima već ovdje na zemlji. To su mesta koja su povezana sa zemaljskim životom Gospodina Isusa te grobovi mučenika i priznavalaca. Kršćani su oduvijek dolazili na ova mesta i tako doživljavali svoje eshatološko putovanje – duduše u malom – ali zato vrlo konkretno. Tako nastalo je poznati hodočasnički ciljevi: Jeruzalem, Rim, Santiago de Compostella... I duboko štovanje Majke Božje na nekim mjestima privlačilo je Marijine štovatelje.

Štovanje Marije je među nama Hrvatima odmah nakon našeg pokrštenja prije više od 1300 godina poprimilo duboke korijene i vrlo se raširilo. Na to nas upućuje mnoštvo crkava posvećenih Mariji počev od najstarijih iz 7. stoljeća pa do najnovijih kojima su temelji tek postavljeni. Mnoge od njih se razvise u više ili manje poznata svetišta: sv. Maria u Biskupiji kraj Knina (7. st.), Gospa od Otoka u Solinu kraj Splita (10. st.), Trsat na Rijeci, Olov... – samo da neke spomenemo.

Nakon gubitka državne samostalnosti 1101. godine stoljećima smo gorko iskušavali kako su se vlastodršci – tuđinci brinuli o interesima Hrvatske samo toliko, koliko je to bilo u interesu njihovih zemalja. To je često dovodilo do manje – više prikrivenezlouporebe Hrvata za vlastite, uglavnom dinastičke, ciljeve. Tako su naši preci morali proljevit svoju krv za vrijeme 30-godišnjeg

Samo zajedničkim trudom i suradnjom vjeroučenika, njihovih roditelja i vjeronositelja, a i uz pomoć šire zajednice vjernika, moći će se udovoljiti svim zahtjevima koje pred nas stavlja naša kršćanska baština, poglavito glede stremljenja kroz vjersku pouku. Samo svi zajedno moći ćemo baštinjenu vjeru neokrnjenu živjeti u naše dane i prenositi je u budućnost, da bi nam i kao pojedincima i kao cijeloj zajednici osvanuti bolji, ljudskiji i kršćanski dani. *Tbs*

rata u dalekoj Njemačkoj. Na Donju Rajnu su ih odveli Habsburgovci kao pomoć Španjolcima, koji su u ono vrijeme vladali Nizozemskom.

To je bilo upravo u vrijeme kada je Tursko carstvo prijetilo da izbriše s lica zemlje i „ostatke ostataka“ Hrvatske! I u tim najtežim trenucima naše povijesti bili smo interesantni vlastodršcima samo kao regрутno područje dobrih vojnika.



Ovo iskustvo stoljetnog izrabljivanja i prepuštenosti samima sebi ipak nije dovelo do otpada od kršćanstva – čime bi život bio uvelike olakšan! – već nastupa upravo suprotna pojava: još dublje se povezuju s katoličkim kršćanstvom. I upravo iz osjećaja napuštenosti od tog vremena se produbljuje još više štovanje Marije kao zaštitnice. O tome svjedoči nastanak među nama Hrvatima danas najomiljenijeg Marijinog svetišta u Mariji Bistrici.

Mi i danas, na žalost, napuštamo svoju domovinu i raseljavamo se na sve strane. To nam donosi neslavnu titulu „naroda Europe koji se najviše raseljava“. No posvuda nosimo sa sobom i želju da se jednog dana ipak vratimo kući i vjeru

da nam Majka Božja pomaže da u tuđini ne nestanemo bez traga i glasa. Zato posvuda tražimo i u tuđini Mariju, svetu i hodočastimo u njih. Ovdje u Njemačkoj su nam posebno draga svetila u Nevigesu, Kevelaeru, Altöttingu i Schöntalu.

Redovita godišnja hodočašća Hrvata u Kevelaer počela su 1970. god. pod vodstvom vlč. Ante Slavića, misionara iz Langenfelda. I drugi misionari hodočastili su u Kevelaer, ali sve do 1981. nije bilo glavnog zajedničkog hodočašća. Budući da je Kevelaer na teritoriji misije Moers, preuzeo je pater Pavao Obrdalj, župnik misije Moers, organizaciju zajedničkog hodočašća Hrvatskih katoličkih misija iz pokrajine Nordrhein-Westfalen. Prvo takvo hodočašće je bilo 1980. god. kada nas se skupilo preko 1000, a 1981. nas je bilo preko 1500. Oba hodočašća je predvodio jedan biskup iz domovine, a 1980. nam se pridružio i dr. Ludwig Avekamp, pomoćni biskup Münstera, nadležan za područje Donje Rajne.

Pojedinac se u tuđini brzo gubi ako često ne doživjava noseću snagu zajedničke istomišljenika. Mi tu snagu doživljavamo na hodočašćima. Hodočašće u Kevelaer, prve nedjelje u listopadu, je za nas dan koji nam donosi olakšanje u više vidova: u vjeron prožetoj atmosferi i među subraćom razmišljamo o svom životu bez straha da će nas netko ismijati zbog vjere; tu je i prilika za pomirenje s Bogom i ljudima – na raspaganju nam je dovoljno isповjednika. U svečanoj sv. Misi doživljavamo zajedništvo subraće iste vjere, iste narodnosti, iste sudbine... Pjevajući voljene pjesme iznosimo Bogu i Mariji, Tješiteljici učvilenih, svoje brige i molbe. Nakon sv. Mise susrećemo se s pozanicima i prijateljima. Nije rijedak slučaj da je ovdje jedina prilika za susret s prijateljem iz domovine. Pred večer je procesija s krunicom do „Hrvatskog križa“. Ovdje molimo Boga za mir u svijetu i za nas same da nas Bog što prije vrati u domovinu.

Zar to nije vrijedno hodočašće u Kevelaer?

B. T.

Program hodočašća u Kevelaer

3. listopada 1982.

Do 10.30 sati: dolazak;

do 12.15 sati: ispunjavanje;

u 12.30 sati: svečana koncelebracija biskupa s provincijalom i prisutnim svećenicima;

u 16.00 sati: procesija s Prilikom Gospe Velikoga Zavjeta do Hrvatskog križa.

Socijalni savjetnik...

Vladimir Hudolin

Poteškoće vezane uz pijenje alkoholnih pića

Uvodnik

Danas kad je medicina svladala mnoge bolesti i omogućila produženje ljudskog vijeka i kad smo se već uvelike veselili postignutom uspjehu, javljaju se nove sablasti koji ugrožavaju suvremenog čovjeka, a među njima je alkoholizam, po broju žrtava, treća bolest na svijetu (iza bolesti srca i krvnih žila i zločudnih malignih tumora).

Poteškoće koje mogu biti posljedica pjenja alkoholnih pića uz alkoholizam, najtežu zdravstvenu posljedicu pjenja, zabrinjavaju u cijelom svijetu društvo i stručne službe zdravstvene i socijalne zaštite, kao i pojedine organizacije koje se bave ili bi se morale baviti suzbijanjem tih poteškoća. Posebno veliku poteškoću može pjenje alkoholnih pića donijeti migrantima i to ne samo prvoj već i drugoj generaciji.

Zbog toga se ne treba čuditi što je i časopis „Živa zajednica“ odlučio da u svakom broju jednu stranicu posveti problemima koji mogu nastupiti u vezi s pjenjem alkoholnih pića, kako bi našim ljudima koji se nalaze na radu u Zapadnoj Evropi, pružio temeljnu informaciju i dao upute kako da se zaštite i kako da sebi pomognu ako se nađu u problemima u vezi s pjenjem, ili vlastitim, ili njihovih ukućana i prijatelja.

U ovim čemo napisima pokušati dati temeljna znanja o alkoholizmu i drugim poteškoćama vezanim uz pjenje alkoholnih pića, a zatim ćemo opisati situaciju kakva je u Jugoslaviji, a djelomično ćemo dati podatke i iz drugih zemalja, prije svega iz Savezne Republike Njemačke. Uz pojedini nastavak dat ćemo i adrese ustanova i organizacija kojima se naši ljudi mogu obratiti, bilo u zemlji bilo u SR Njemačkoj, ako se nađu u poteškoćama vezanim uz pjenje.

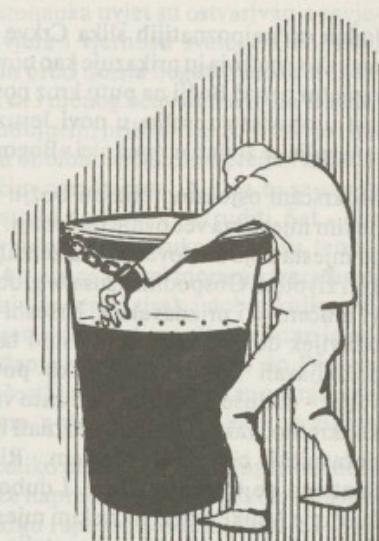
Pozivamo vas da nam pišete. Rado ćemo odgovoriti na vaša pitanja, ili u časopisu ili u pojedinim slučajevima, kad to bude potrebno, i direktno osobama koje nam se obrate.

Za početak naših razmatranja pjenja alkoholnih pića i njegovih posljedica reći ćemo nekoliko riječi o tomu što se smatra pjenjem.

Što je pjenje alkoholnih pića?

Većina ljudi pije, a neki se iskreno čude kad im se i spomene mogućnost da se zadovoljno i sretno može živjeti i bez alkoholnih pića. Obično se pritom nastoje braniti tvrdnjom da su ljudi oduvijek pili. Zaista, na temelju arheoloških nalaza se smatra da su ljudi znali prirediti alkoholna pića vremjem i da su ih pili još prije 30.000 godina, to jest još u ono davno vrijeme u kojem se povjesni trag čovjeka gubi u sumraku daleke prošlosti.

Na temelju tih podataka mnogi ljudi misle da je pjenje alkoholnih pića, bu-



Alkoholičar gubi slobodu i postaje rob alkoholnog pića

dući da je oduvijek pratilo čovjeka, normalni oblik ponašanja pa na temelju toga govore o takozvanom normalnom, društvenom, umjerenom, dopuštenom, prihvaćenom pjenjenju. Na nama je da u nizu članaka u časopisu „Živa zajednica“ vidimo postoji li takvo „normalno pjenje“ alkoholnih pića i što zapravo znači „umjereni pjenjenje“.

Neki što više smatraju da je etilni alkohol, to jest onaj alkohol koji se nalazi u alkoholnim pićima, normalni sastavni dio metabolizma (kemijskih procesa) u ljudskom tijelu. Neki su tvrdili da se etilni alkohol normalno stvara u malim količinama već samim kemijskim procesima u ljudskom tijelu. Kasnija detaljna proučavanja pokazala, da etilnog alkohola, ili tzv. **normalnog alkohola**, nema u ljudskom organizmu i da se on ne stvara kemijskim tjelesnim procesima u normalnim uvjetima.

Alkoholno piće nije potrebno ljudskom organizmu da bi mogao normalno funkcionirati. Nema ni jedne životinje koja bi spontano birala alkoholno piće ako su joj ponuđeni i drugi nealkoholni napici. Jedino čovjek, koga nazivamo „*homo sapiens*“ (razumni čovjek), pije spontano i opija se. Ako se mački ponudi mlijeko i alkoholno piće, ona će izabrati mlijeko. I životinje se, doduše, u eksperimentalnom postupku može naučiti na alkoholno piće, no o tomu ćemo pisati drugi puta.

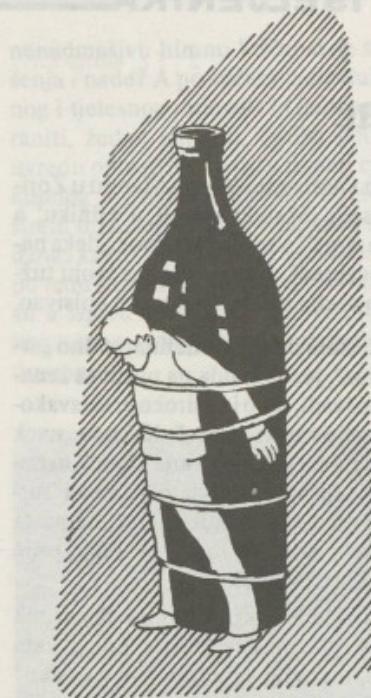


Čovjek može u odnosu na alkoholno piće zauzeti tri stava: a) potpunu apstinenciju, b) može se prikloniti umjerenoj potrošnji alkoholnih pića i c) može postati alkoholičar – rob alkohola.

Pijenje alkoholnih pića, kao posebni oblik ponašanja, najčešće je posljedica običaja. U našem narodu, a i u drugim narodima, postoji veliki broj običaja i vjerovanja vezanih uz pijenje alkoholnih pića. Ljudi piju zimi da bi se ugrijali, ali piju i ljeti da bi se rashladili, piju kad im se netko rodi, ali piju i kad im netko umre, piju kad im posao ide dobro, ali i onda kad u poslu imaju poteškoča, kad su zadovoljni i kad su nezadovoljni, piju prije jela da bi poboljšali apetit, ali i poslije jela da bi poboljšali probavu, kad se vesele i kad tuguju i u svakoj drugoj prilici. Gotovo da i nema zbivanja u ljudskom životu koje ne može poslužiti kao isprika da se ponudi i ispije alkoholno piće.

Osim takvog pijenja postoji i ono drugačije, tj. kad se čovjek navikne na alkoholno piće pa pije redovito i osjeća potrebu za pićem ako mu ono iz bilo kojih razloga bude uskraćeno.

Konačno, čovjek može postati tako ovisan o piću, da bez njega ne može funkcionirati. U tom slučaju govorimo o **ovisnosti o alkoholu, alkoholnoj bolesti ili alkoholizmu**.



U većini slučajeva alkoholičar se bez tuže pomoći ne može osloboditi alkohola

I ono, da tako kažem obično pijenje, kad nije riječ o alkoholizmu, može izazvati niz neželjenih i opasnih posljedica.

Dovoljno da netko popije po prvi put i manju količinu alkoholnog pića pa da sjedne za upravljač automobila i pod utjecajem alkohola nekoga ili sebe ozlijedi ili usmrti. Alkoholizam je još daleko opasniji.

Korisne adrese

Našim ljudima mogu biti korisne različite informacije, ako se u njih ili članova njihovih obitelji javi teškoće vezane uz pijenje alkoholnih pića, bilo da je riječ o alkoholizmu ili ne. U ovom ćemo Vam broju dati samo adresu zagrebačkog Centra za proučavanje i suzbijanje alkoholizma i drugih ovisnosti, koji Vam, ako mu se obratite, može dati sve informacije s tog područja. To je: Centar za proučavanje i suzbijanje alkoholizma i drugih ovisnosti, Vinogradnska c. 29, Zagreb. Knjige i publikacije koje Vam mogu biti korisne u upoznavanju problema vezanih uz pijenje alkoholnih pića i alkoholizam možete naručiti od Saveza za zaštitu i unapređivanje duševnog zdravlja SR Hrvatske, Vinogradnska c. 29, 41000 Zagreb.

(nastavlja se)

Vijesti iz Naddušobrižničkog ureda...

Duhovne vježbe za misionare u Njemačkoj održat će se od 27.9. do 1.10.1982. godine u Vierzehnheiligenu kraj Bamberga. Voditelj će biti prof. dr. Ante Kresina.

Tečaj permanentnog obrazovanja za pastoralne suradnike u Njemačkoj održat će se od 2. do 5.11.1982. godine u Kući duhovnih vježbi (Exerzitienhaus) u Hofheimu/Taunus. Tečaj će biti posvećen vođenju župne zajednice i učenju narodnih kola.

Vlč. Josip Čabraja, dosadašnji misionar u Neumünsteru (Kiel-Lübeck), imenovan je 1. kolovoza 1982. godine voditeljem Hrvatske kat. misije Ulm. Na njegovo je mjesto došao vlč. **Ivo Petrović**. Dugogodišnji misionar u Ulmu vlč. **Marijan Kopić** premješten je na novu dužnost u sarajevskoj nadbiskupiji.

Franjevac Zagrebačke provincije sv. Ćirila i Metoda o. **Radovan Ćorić** imenovan je 1. kolovoza 1982. godine voditeljem Hrvatske katoličke misije Heilbronn. On je naslijedio dosadašnjeg misionara o. **Davorina Idžoštića**.

O. Josip Tretnjak, dosadašnji misionar u Freudenstadt, premješten je na novu službu u Zagrebu. Na njegovo mjesto došao je o. **Sabin Rumenjak**, član Provincije sv. Ćirila i Metoda.

U toku je još nekoliko promjena u našim misijama. O njima ćemo izvijestiti u slijedećem broju „*Žive zajednice*“.

Onima koji dolaze u našu pastvu u Njemačkoj želimo dobrodošlicu i mnogo Božjeg blagoslova, a onima koji iz nje odlaze od srca zahvaljujemo za sve što su učinili.

Umoljavamo sve misionare, pastoralne suradnike i socijalne radnike da nam što prije dostave eventualne promjene adresa i telefona kako bi „*Vodič 1983*“ koji uskoro ćemo tiskati bio što točniji i potpuniji.

Poštovani oče Bernardo!

*Prije 25 godina, na dan Tijelova, hrvatski rudari s područja Lochberg Dinslakena okupili su se u velikom broju i zajedno s njemačkim katolicima po prvi put, količko mi je poznato, sudjelovali pod hrvatskom zastavom u velikoj tijelovskoj procesiji. Brojni sudionici spomenute procesije su me zamolili da ispitam mogućnosti organiziranja proslave 25. obljetnice te procesije. Budući da ovakvi događaji ulaze u vjersku i narodnu povijest, zamolio bih Vas da preko „*Žive zajednice*“ upitate da li je možda negdje drugdje u Njemačkoj koja skupina naših ljudi prije 1958. organizirano sudjelovala u tijelovskim procesijama. Ako netko o tom nešto pozitivno zna, neka Vam javi, a ja ću rado s dotičnom osobom stupiti u kontakt radi daljnjih priprema obljetnice.*

Unaprijed zahvaljuje u Kristu odani Jure Lozo

CRTICE IZ ŽIVOTA NAŠIH ISELJENIKA

Sv. Franjo i magarac

Već sam često za Pavu prevodio razne stvari. „Maj je li sve bilo kako te policija ovdje optužuje?”, pitam ga danas, kad sam prelistao omašnu sudsku stvar, a on se kune Gospom podravskom od Molva, da je to sve samo izmišljotina Zore.

Pavo živi sa ženom Mandom u nekoj staroj zgradurini. Kuća leži u centru grada i stanarina je niska, ali zato ni redni mir u kući nisu baš najbolji, nego su kućni susedi bez prestanka u manjoj ili većoj svađi. To potakne fra Juru da ih neki put podsigjeti na onu zgodu iz „Cvitića svetog Vrane”, gdje fratri bježe pred magarcem. Ne mogu se otresti sumnje da naši ljudi koji put s velikim užitkom nastavljaju parničenja, kao nekad na selu zbog međe. Ovdje u Njemačkoj imaju naravno druge protivnike i trpe zbog drukčije „nepravde”.

U dugačkim dopisima Pavo ponavlja, dakle, svojem advokatu uvijek isto: kako se smatra posve nedužnim, da o svim događajima u zgradama ima stotinu svjedoka pa zato zahtijeva da se pozovu na sudsku odgovornost kućepazitelj Nastas i susjeda Zora Crnogorka.

Pavina žena Manda je „malo živčana” pa kojiput pobegne iz kuće. Prije toga razbije sve u stanu. Kad je nađe, Pavo je odvede u nervnu kliniku, tamo joj dadu par tableta i pošalju je natrag k mužu. Zora i Nastas kao i drugi susjedi brzo su opazili da s Mandom „nešto ne štima”. Hvatali je oni na stepenicama, pozivali je na kavu i znatiželjno je o svemu ispitivali. Manda, što iz straha da je Pavo ne odvede opet „pod struju” u bolnicu, ili da se susjedima ulaska, pričala svima okolo o sebi i Pavi što god joj palo na pamet.

Nastas, nekad milicionar u Makedoniji, smatra se i u Njemačkoj „službenim licem”. Uvijek naglašuje kako „dobro poznaje zakone”, pa da je kao kućepazitelj odgovoran pred organima za red i mir u zgradama. Već je navodno par puta upozorio policiju, uz pomoć stare Zore, na Pavu i Mandu, ali „Nemci ne uvažavali drugarsko savetovanje”.

Jedne nedjelje, kad Mandu opet „uhvatili živci”, poslao Nastas „pod hitno” Zoru Crnogorku po policiju koja je brzo

stigla i našla preplašenu Mandu u Zorinoj sobi. Mandu odveli u kliniku, a Pavu strpali par dana u zatvor, „deka na vučoval red”, kako je Nastas svoju tužbenu akciju svima s ponosom opisivao.

Zora, stara debela ženetina, stalno „arabajcloz”, jer se svuda na poslu sa ženama posvadi, rado i naširoko priča svakome svoje i tuđe „tajne”. Kako je „uvek slede mladi lepi muškarci”, kako joj neka Bosanka krade „zlatno”, a neka Turkinja u kući joj iz ljubomore „namešta vračke”, jer da je Turčin navodno prije više Zoru „voleo”.

Ima dakle Nastas sa svojim stanarima punе ruke posla. Pero s prvog kata dođe, redovito subotom, „pod gasom” u stan pa izmlati ženu i potjera je na ulicu: cijela kuća sluša svađu kao da sjedi pred televizorom. Neki Đoko iz prizemlja slavi svakih par tjedana s brojnim zemljacima do duboke noći „rođendan”. Jozo s drugog kata nema na svojem radiju ono dugme s natpisom „tiho”. Poslije svakog većeg džumbusa među stanarima, sjedne Nastas za stol pa izmisli „nove kućne zakone”, donese ih meni na „stručni mašinski prepis” pa ih izvjesi kao „strog i kućni red” na svakom hodniku i katu, a debelom olovkom potcrta sve ono „zabranjeno”.

„Kakvih li je zlikovaca danas na svjetu!”, zgrążaju se Nastasovi ukućani, kad čuju o ratu, o ubojstvima i otmicama djece. Istovremeno, iz sitnih razloga, jedni s drugima vode lakše ili teže privatne ratove, svaki od njih uvjeren, da on kao mirni građanin nema ništa s onom „ciganskim bandom”. Veli neki dan Mato: „Sjedim ti ja mirno uz čašu pive pred televizorom i gledam utakmicu, kad ludi hauzmajstor uleti u moj stan pa započne svađu, nako bez ikakvog razloga!” Nije da Mato laže, samo što ne kaže uvijek cijelu istinu: „zaboravio” on reći i to, da je prije toga imao „malu prepirku sa ženom”, da je ona drugi dan morala k doktoru.

U omašnoj optužnici javnog tužioca, koju Pavo stalno vuče sa sobom i svima dokazuje svoju nevinost, nabraja sud više krivičnih djela, sve u onom tajnom, sudskom jeziku, da se čovjek već samih riječi uplaši: da je više puta teško u svađi povrijedio ženu daskom i davio je



Piše Ivo Hladek

na krevetu pa tako počinio prekršaj tjelesne povrede; da ju je dapače više mjeseci držao u stanu pod ključem, što znači prekršaj lišenja slobode, sve u svemu nešto oko pet godina zatvora. „Reci mi, moj Pave”, pita ga fra Jure: „Jesi l' zbilja sve to počinjija?” Pavo se kune: „Prečasni, ni polovica nije istina! Sve je to maslo stare Zore i onog umišljenog Nastasa.” Fra Jure nastavlja ispitivanje kao na sudu: „Ma zar bi oni sve to iz prsta isisali da nisi Mandu koji put udarija?” Jadni Pavo onda priča: „Vratim se uveče s posla, pa mjesto da nađem skuvanu večeru i kuću u redu, moram svaki dan od komšija čuti kako Manda obilazi komšiluk: tu sjedne pa popije kavu, tamo pojede nešto pa svima priča kako joj ne dam jesti, kako je svaki dan tučem i zatvaram u stanu. Pa kad onda dobije živce i proba zapaliti stan ili razbiti sve tanjure, ko ne bi izgubio živce pa je ošamario? Jesam je jednom ili dvaput zaključio u stanu da ne bježi na ulicu i da joj se štograd ne dogodi. I ništa više.”

Pavo dakle piše svaki dan nove odgovore na optužbu, donosi ih k meni na prijevod, pa trči stalno k advokatu. Jednom ga fra Jure opet sretne kod mene: „Ma smiri se, Pave moj, nemoj do kraja izludit! Ako nisi kriv, ne boj se nikog do Boga, al' ako si s Mandom malo odviše pružila šaku, onda šuti pa poštено plati! Ali nemoj se bez pristanka parničit' s komšijama!”

Kad je Pavo pred proces postajao sve nervozniji i još češće trčao k nama i k advokatu, i sve više krivio za svoju nesreću staru Zoru i „druga milicajca”, odvede ga fra Jure u kapelicu: „Da ti, evo, prid Božim oltarom ispričam, što je sveti Vrano doživjiva sa svojim susjedima. Gore u šumi kod zaseoka Rivotorto podigli prvi fratri drvenu pojatu, ka' neku



Knjige knjige knjige...

„Slavimo Boga“ – jednoglasno hrvatski

U zadnjem broju ŽZ dr. Miho Demović je iscrpno prikazao novu hrvatsku katoličku pjesmaricu „Slavimo Boga“ i to kao čovjek od struke. Neka mi bude dopušteno ovdje ukratko iznijeti kako ju doživljavam ja kao više-manje praktičan vjernik. Ova jedinstvena knjižica nije samo pjesmarica nego i potpun molitvenik tako da vjerniku ne treba druge knjige pri službi Božjoj ili na bilo kojem drugom crkvenom obredu. Osim pet-šest stotina pjesama, u njoj su mnogobrojne molitve, blagoslovi, sakramenti i pobožnosti, a i temeljne vjerske istine koje, ruku na srce, malo tko od nas zna napamet. Na primjer, tko od nas znade, onako kô iz puške, koji je to „četvrti u nebo vapijući grijeh“? Odgovor – to je grijeh uskraćivanja zaslužene plaće. A nabrojiti osam blaženstava, tu

štalu, da ondi prinoće. Legli oni jedne večeri jedan uz drugoga po slami, kad počme na vrata štapom udarati neki bati seljak na magarcu, pa ih tjeraj iz štale, jer da on nužno triba mista za svog tovara, koji je cili dan s njim teško radija, a ni piva samo salme „ka vi dangube fratri“. Mlađi među njima tili silom branit svoj konak, al i Vrano izvede van u noć „pa pođu pivajuć“ prema crkvici Marije Andeoske i vako i pouči: „Braćo, Bog nas ni posla na svit da se borimo s magarcem za kaku štalu, neg da ljudima nosimo mir i dobro!“

Sudski proces, pred kojim je Pavlo onako strahovao, rasplinuo se u pola sata kao mjejhuri sapunice na vjetru. Jedino što je jednji Pavlo morao platiti troškove suda i advokata. Kad je naime Zora, mjesto da odgovara na pitanja, uzela sucu naširoko pričati svoje „doživljaje s onom nečestitom Turkinjom“, a Nastas počeo kao svjedok nejasno odgovarati, potjerao ih sudac sve van i zaključio stvar bez ikakve kazne. Manda i onako nije nikog optuživala, jer je već pola godine bila u domovini.

nenađmašivu himnu kršćanskog skrušenja i nade? A po sedam djela duhovnog i tjelesnog milosrđa? Gladna nahraniti, žedna napojiti, neuka poučiti, uvredu oprostiti... a to je temelj cjelo-kupnog društvenog morala, upravo u širem društvenom interesu, kako se to danas kaže. Tko zna da je škrtost drugi po redu smrtni grijeh odmah iza oholosti a ispred bludnosti? Takvih grijeha ima sedam, sve jedan neukusniji od drugoga.



Tko bi sve nabrojio izvrsno štivo u novoj pjesmarici i sve pjesme, napjeve, psalme i popijevke! Tu su još i pjevane hrvatske pučke mise novijeg nadnevka ali ispjevane iz narodne duše i uha, od Leščana, Milanovića, Glibotića, Klobučara i Perana. Nova će pjesmarica i u tom pogledu unaprijediti našu vjerničku kulturu, pomoći ljudima i ženama (djeca to bolje znaju!) da punije sudjeluju u obredima a ne da zijevaju dok manjina pjeva. Po novoj pjesmarici odsele će moći svi zajednički moliti i pjevati jednoglasno hrvatski, una voce croatica! Kad se zgodi da je čovjek kum ili žena kuma na krštenju ili krizmi, ne treba im više biti u nedoumici što će i kada će odgovarati na svećenikove upite i zazive. Sve to piše u ovoj čudesnoj knjižici „Slavimo Boga“, koja nas Hrvate još čvršće svrstava među kulturne narode u okviru kršćanske civilizacije. Jer nova pjesmarica se može u svoju korist lako usporediti s bilo kojom sličnom

knjigom u drugih, većih, bogatijih pa i kulturnijih naroda od nas. U tome leži velika zasluga svih onih koji su nam pružili ovo veliko djelo.

U svom prikazu dr. Demović primjećuje da „ova nova pjesmarica nije riješila svu problematiku hrvatskoga crkvenog pučkog pjevanja, jer je ono veoma složeno i delikatno pitanje koje zahtijeva hitni odgovor i rješenje.“ Vjerniku je teško dokučiti smisao ovog prijedloga. Kao stručnjak, prikazivač sigurno zna de što bi još trebalo poboljšati, ali ne treba zaboraviti da je bolje često neprijatelj dobrog. Još se nije ni zgrijala u rukama vjernika a već bi je trebalo mijenjati! Mudro bi bilo pričekati da se vidi kako će pjesmaricu primiti vjernici, pa kad se barem dio naklade rasprodala i pokriju osnovni troškovi, onda bi tek trebalo pomisljati na drugo, upotpunjeno izdanje. Tako se to radi uvijek s knjigama koje najdu na povoljan odjek u općinstvu.

Začuđuje također prikazivačeva želja da se „ovo izdanje – uz eventualne dopune – proširi i na Crkvu u domovini.“ Kakve to dopune? Što smeta da se nova pjesmarica ovakva kakva je upotrebljava i u domovini, tā jedna smo Crkva i jedan narod Božji, bili kod kuće ili u inozemstvu?

Ako treba platiti carinu na pjesmaricu, ljudi će i to platiti, a knjiga kao kulturno dobro sigurno ne podliježe tolikoj carini kao kava, na primjer. Stoga bi svaki vjernik trebao ponijeti kući barem po jednu pjesmaricu i darovati je svojim bližnjima kao najkulturniji i najtrajniji dar. Kava se popije, roba se istroši, igračke polupaju, a dobra knjiga uvijek ostaje kao ures svake kulturne kršćanske kuće. I nezamjenjiv priručnik u kući Božjoj, bio Božić ili Uskrs, Svi Sveti ili Duhovi, nedjelja ili koji drugi zapovedni blagdan. Imali sluha ili ne, svi mi „Slavimo Boga“, ali bolje i potpunije s ovom novom pjesmaricom, jednoglasno hrvatski.

Oduševljeni Zajedničar



U vezi s gornjim člankom Hrvatski nadušobrižnički ured, izdavač molitvenika-pjesmarice „Slavimo Boga“, priopćuje dvije stvari: 1) „Slavimo Boga“ tiskana je u 27.000 primjeraka, a već je raspačano 22.000 i 2) poduzimaju se najozbiljniji koraci da se pjesmarica uveze u Domovinu.

Aktualno i zanimljivo iz Austrije

Studija dr. H. Matuschek

U Beču je nedavno izšla iz tiska studija asistenta sociologije na bečkom sveučilištu dr. Helge Matuschek. Ona je obradila vrlo nezahvalnu temu: „Die Auswirkung der Ausländerpolitik auf Schul- und Berufsausbildung der jugoslawischen und türkischen Jugendlichen in Wien und Niederösterreich. Situation und Lösungsmöglichkeiten“.

U veoma kritičnoj studiji gospođa Matuschek je skrenula pozornost na nesiguran socijalni i pravni položaj stranaca. Oni su ugrožena manjina. Gostujući radnici ne mogu dugoročno planirati jer ih austrijske vlasti mogu, ako izgube radno mjesto, u svako doba poslati kući. Ta neizvjesnost donosi sa sobom mnoge probleme. Jedan od njih je odgoj djece. Kamo ih slati u školu?

U Austriji je 1980. godine bilo 8.403 djece iz Jugoslavije. Njihov se broj u posljednje dvije godine znatno povećao, a šanse u školi su im vrlo male. Tek se svako osmo dijete gostujućih radnika uspijeva upisati u srednju školu. Najviše ih se nalazi u posebnim škola-

ma (Sonderschule), ponajčešće zbog neznanja njemačkog jezika.

Matuschek kritizira austrijske učitelje koji uopće nisu pripravljeni za poučavanje djece stranaca. Ona dalje kritizira dopunsku nastavu koja se održava 2-3 sata tjedno i to „najviše umjesto vjeronauka“.

Dopunska nastava koju provode učitelji iz Jugoslavije ne podliježe kontroli austrijskih školskih vlasti:... Što će se i kako za vrijeme nastave učiti zavisi prije svega od inozemnih učitelja. Ove pak često određuju nadležna ministarstva prema političkoj podobnosti kandidata... Posebno u dopunskoj nastavi materinskog jezika jugoslavenske djece zaoštravaju se konflikti kad djecu poučavaju učitelji iz drugih republika služeći se udžbenicima iz drugih republika. Roditelji se najčešće ne slažu sa sadržajem školskog gradiva a djeca uspjevaju tek rijetko ovladati izrazima i pismom tog gradiva. Inozemni učitelji najčešće nisu ni jezično ni stručno sposobljeni za svoj posao u Austriji..."

Ova je studija puna podataka o problematičnosti mladih stranaca u Austriji. Radi toga je 20. travnja 1982. g. održana na televiziji (Club 2) diskusija pod naslovom „Kolarić 1982.“ na kojoj je nastupila i autorica ove studije, što svakako govori o aktualnosti ove tematike.

Dr. Marijan Brajinović



Da li će naša djeca koja su krštena u Njemačkoj sačuvati svoje narodno ime i proživljavati baštinu svojih otaca, kako vjersku tako i kulturnu, ovise najviše o roditeljima. Na slici: vlč. Martin Sentić krštava troje djece obitelji Branka i Dragice Kasej u Ingolstadtu.

Inkvizicija kao prošlost i sadašnjost

Još i dandanas riječ **inkvizicija** ispunjava ljude užasom, iako malo tko znade što je ona zapravo bila. Činjenice se zaboravljaju ali značenje ostaje: povreda osobe putem moralnog i fizičkog mučenja. U Klaićevu Rječniku stranih riječi (MH, Zagreb 1981. g.) piše da je inkvizicija (od latinskog inquirere = istraživati) bila „istražni i kazneni organ Katoličke crkve za borbu protiv nazora i protiv osoba neprijateljskih i neugodnih toj crkvi“. To je uglavnom točno, ali tko želi doznati cijelu istinu o inkviziciji, svakako treba pročitati knjižicu INKVIZICIJA, koju je ove godine objavila zagrebačka naklada *Kršćanska Sadašnjost*, kao hrvatski prijevod istoimenog djela s francuskog jezika. Uza svu našu veliku kulturu, u nas se o inkviziciji pisalo veoma malo da ne kažemo nimalo, pa je trebalo posegnuti za inozemnim djelom da se javnost informira o jednoj žalosnoj historijskoj pojavi koja je djełomično harala i u našim krajevima, poimence u Bosni, Zadru i Dubrovniku.

Inkvizicija je nastala u 12. stoljeću radi susbjanja krivovjerničkih pokreta koji su se širili na Zapadu te prijetili Crkvi i tadašnjem zapadnom društvu. Povijest razlikuje Rimsku inkviziciju, tj. svojevrsni crkveni sud, od Španjolske inkvizicije, nastale kasnije u 15. stoljeću, koja je brzo postala oruđe u rukama državnih vlasti i sustav društvene kontrole. Inkvizicija je djelovala protiv unutrašnjeg neprijatelja dok su križarski ratovi bili vođeni protiv vanjskoga neprijatelja Zapada, koji je u ono doba čvrsto stajao na rimskom shvaćanju jedinstva vjere i države. Uza svu odbojnost prema inkvizitorskom postupku, ipak treba reći da ekscesi nisu bili tako veliki kako se obično vjeruje. Svjetovni sudovi su bili daleko okrutniji od crkvenih, ali postupak koji se temeljio na potajnoj prijavi i na odbijanju da se optuženi i tužitelj suoče je krajne nedopustiv.

Iako inkvizicija već odavno pripada povijesti, taj problem se još i danas uvelike postavlja kao pitanje slobode i ljudskoga dostojanstva. Po tome su inkviziciji slični nacizam, fašizam, staljinizam i mnogi drugi „izmi“ kao znakovi nesnošljivosti i progona zbog različitih uvjerenja. Tako u Leksikonu JLZ (Zagreb 1974. g.) stoji da je staljinizam „kao po-

Iz domovinske Crkve

„Franjo i Evanđelje“

Vjeroučna olimpijada u Zagrebu

Šteta što i mi nismo sudjelovali!

U crkvi Sv. Križa u Zagrebu (Sveti Petar) održano je 3. srpnja 1982. godine domovinsko finale ovogodišnje olimpijade „Franjo i Evanđelje“. O tome je pisao „Glas Koncila“ i AKSA. Pobjednici u pokrajinskim natjecanjima, točno 43 ekipe iz 15 pokrajina, pokazali su te slobode popodne zavidno poznavanje sv. Franje i Evanđelja. Tekstove koje je stručno pripremio prof. o. Josip Baričević sa svojim suradnicima mladi su znali gotovo naizust. Slušatelji, među kojima su bili i naši poznati teolozi kao Tomislav Šagi Bunić i Josip Turčinović, naprsto su se divili znanju i odgovorima mlađih koji su u Zagreb došli iz svih krajeva u kojima žive katolički Hrvati. Hercegovina, Bosna, Dalmacija, Slavonija, Istra, Zagorje, Zagreb, Janjevo – poslali su svoje najbolje vjeroučenike

na ovu jedinstvenu smotru vjerskog nauka. Iako je bilo teško odlučiti tko je najbolji – svi su bili izvrsni – ipak su predstavnici Humca (2 ekipe), Zagreba, Varaždina i Duvna pokazali najviše spretnosti i zasluženo osvojili prvi pet mesta.

Urednik „Žive zajednice“, koji je ujedno bio i voditelj olimpijade, zastupao je Naddušobričnički ured i naše misije u Njemačkoj. U svom pozdravnom govoru na ovom jedinstvenom skupu koji će se dugo pamtitи on je rekao:

„Donosim vam srdaćne pozdrave i dobre želje s obala Rajne, Majne i Nekara, iz zemlje Njemačke, u ime naddušobričnika o. Dukića, hrvatskih katoličkih misija i naše mlađeži koja je, zahvaljujući sredstvima priopćavanja danas u duhu s vama. Svi se nadaju da će ovaj susret proteći u ljubavi i miru.“

Mi smo u Njemačkoj, u svibanjskim dñima o. g., održali s velikim duhovnim uspjehom olimpijadu u znaku ‘Franje i Evanđelja’. Popularni Franjo postao je još popularniji a Evanđelje i Isus Krist još bliži i draži mlađom čovjeku koji se

u svom traženju mora, barem načas, zaustaviti pred blagoslovjenom osobom Bogočovjeka, prijatelja i brata iz Nazareta.

Šteta da se naše pobjedničke ekipe u Njemačkoj nisu uključile u ovaj finale kao šesnaesta regija da posyjedoče vjersko i narodno zajedništvo. Uvjeren sam da ćemo slijedeći put biti zajedno“.

U svom govoru mons. V. Stanković je naglasio jedinstvo domovinske i raseljene Crkve Hrvata.

Sutradan, poslije sv. Mise u katedrali, mlađi su se ponovno našli u sigetskoj crkvi da bi prisustvovali proglašenju pobjednika i primili nagrade ne samo za znanje koje su pokazali u kvizu nego i za likovne i pismene radove (stručnom žiriju prispjelo je 5.000 likovnih i 700 pismenih radova). Naš Naddušobričnički ured darovao je svakom članu prvih triju ekipa – Humac I, Humac II i Zagreb III – pjesmaricu „Slavimo Božu“.

S pjesmom „Idi, kaži cijelom svijetu“ mlađi su u nedjelju popodne pošli svojim kućama obogaćeni, ohrabreni i učvršćeni u uvjerenju da je život po Evanđelju uistinu potpuni, pravi život.

Iv.

litika željezne šake i nasilja u političkom životu doveo do nečuvenih zloupotreba u službi sigurnosti i policijskom aparatu“ i da su „veliki montirani procesi, masovni progoni i ubojstva nevino optuženih komunista i rodoljuba ruske i svih drugih nacija 30-ih godina, udarili žig opresije i nazatka cijelom jednom razdoblju u razvitku komunističkog pokreta“. Inkvizicija nije nestala smrću Torquemade ni staljinizam smrću Staljina. Čovječanstvo se uljuđuje prepolagano i u tom pogledu još nije izišlo iz svoje okrutne predgovijesti. Proučavanje inkvizicije može doprinijeti da se ubrza taj proces i u tom leži nemala vrijednost ove knjige kojom je neumorna Kršćanska Sadašnjost opet obdarila hrvatskog čitatelja.

CRKVA I HRVATSKO ISELJENIŠTVO
(Vijeće BK za hrvatsku migraciju). Niz „Znakovi i gibanja“ br. 21. Izlaženje ove knjige uvjetovala je potreba za nekim priručnikom s osnovnim podacima o hrvatskim iseljenicima i radnicima na privremenom radu u inozemstvu. Naručuje se: KS, Zagreb ili Naddušobričnički ured, Frankfurt. Cijena 240 din. ili 12.- DM.



Dio pobjedničke ekipe na olimpijadi u Frankfurtu s nadbiskupom Franjom i misionarom o. R. Romcem. Da su se barem oni pridružili olimpijadi u Zagrebu!

To je „Povijest Hrvata”

U broju 6/7 „Žive zajednice“ donijeli smo na str. 5 sliku bez potpisa i tumačenja. Radi se o „Povijesti Hrvata“ našeg kipara Ivana Meštrovića. Donosimo ponovno tu sliku velikog Meštrovićeva djela uz opis iz pera poznatog hrvatskog slikara Jozeta Kljajovića:

„Negde na sredini svoga stvaranja, između epske periode i religioznih drvenih reljefa, isklesao je, kao zagonetnu sfintru, „Povijest Hrvata“. Isklesao s pogledom uperenim u daljine, mirnu u meditaciji, sklopjenih ruku u molitvi, na ukrljku našega kamenog stečka. To je

svećenica koja čuva našu stoljetnu duhovnu tradiciju, našu vjeru i čovječnost; koja čuva vatru na našem ognjištu, vatru koja je nekad plamsala, nekad tinjala,

„Provijest Hrvata“
I. Meštrovića



ali se nije nikad ugasila. S njome je misaoni Meštrović dao simbol naše duhovne snage... a jedino duhovna snaga živi vječno. To je smisao Meštrovićeve filozofije, i... tu veliku Istinu on kroz svoje djelo ostavlja u baštinu hrvatskom narodu.“

12. rujna 1982

Dan Zahvalnosti

Crkva Hrvata počela je slaviti Dan zahvalnosti 1979. tijekom veličanstvenih proslava 1100. obljetnice izmjene pisma pape Ivana VIII. i hrvatskog vladara kneza Branimira. Nisu to bila puka diplomatska pisma. Da se podsjetimo.

Tim je događajem potvrđena sloboda i neovisnost hrvatskog naroda, obnovljen je Savez s Petrovim nasljednicima i zauvijek je učvršćeno evanđeosko slobodoljublje u Crkvi i narodu Hrvatâ. I još više: „Slavne one 879., na blagdan Uzašašća papa Ivana VIII. svećano je blagoslovio kneza Branimira, cijelu Hrvatsku i sve Hrvate. Na isti blagdan u jubilarnoj 1979. veliki naš papa Ivan Pavao II., iz „Bijele Hrvatske“, uputio Crkvi Hrvata pismo i blagoslov, nadu i ohrabrenje“, te se po prvi put u svim našim biskupijama i župama slavio Dan zahvalnosti 10. lipnja.

Kako nam se čini, iseljeni Hrvati su gotovo zaboravili slaviti ovaj značajan i znakovit Dan. Međutim, od svih molitvenih stavova pred Bogom, svakako je najljepši i najprikladniji stav zahvalnosti. Mnogi su i premnogi razlozi za našu veliku zahvalnost Bogu.

Ponajprije nam je Bogu zahvaljivati za dar naravnog života, a jednako i za dar kršćanskog života, na koji smo se ponovno rodili po svetom krštenju.

Zahvaljujemo i blagoslivljamo Boga što nam je, prema istraživanju stručnja-

ka, podario već 2500 godina povijesnog života i 13 stoljeća drugovanja s Kristom Spasiteljem i Osloboditeljem.

Svom dušom i srcem reći nam je veliko hvala Stvoritelju što nam je podario lijepu Majku Domovinu i u nju utjelovio, kao sol i kvasac svega dobra, svoju Crkvu.

Svekolika kršćanska baština, po kojoj nam pripada odlično mjesto među starijim, kršćanskim narodima, potiče nas na zahvalnost. Božje je, samo Božje djelo da, unatoč svemu, ne izgibosmo, da se održasmo, da iz „teške i krvave prošlosti“ očekujemo „svjetliju i vjerniju budućnost.“

Mi iseljeni Hrvati zahvalimo Bogu što nas Crkva majčinski skrbno prati diljem svijeta. Što nam omogućuje da ne zaboravimo Bogu se moliti na svom materinskom jeziku, što nas potiče na vjernost Kristu, Gospu, Petrovom nasljedniku i miloj Domovini. Zahvalimo Bogu što naše razorne nesloge i nevolje s raznih strana nisu prevagnule nad odlikama koje nam pronose slavu svijetom; što u nama vani ima još snage ne samo za opstanak, nego i za zdravi napredak; što se iz korjena baštine jačamo u sadašnjim nevoljama i s pouzdanjem kročimo u budućnost.

U svojoj zahvalnosti sjetimo se svega dobrog i lijepog, vjernog i svetog što je „Bog bogat milosrđem“ priskrbio nama, narodu i Crkvi Hrvatâ.

Budući je već prekasno da sve naše iseljeničke zajednice vjernika organiziraju dostoje proslave Dana zahvalnosti,

ŽIVE ZAJEDNICA

Herausgeber:
Kroatisches
Oberseelsorgeamt
in Deutschland

Schreyerstraße 1 · 6000 Frankfurt a. M. 70
Telefon: (0611) 638213

Verantwortlich: Pater Bernardo Dukić
Redakteure: Pater Ignacije Vugdilija
Pater Bernardo Dukić

Redaktsionsrat: Dragan Čuturić, Anto Jelić,
Marijan Kopić, p. Josip Mrkonjić, p. Stjepan
Pavić, Branko Simović

Jahresbezugspreis: DM 10,-
Bankverbindung: Konto Nr. 129 072 bei der
Stadtsparkasse Frankfurt (Blz. 500 501 02)

Satz: Fotosatz Service Bauredl
6082 Mörfelden-Walldorf
Druck: Scholl+Klug Druckerei GmbH
6082 Mörfelden-Walldorf

fije, i... tu veliku Istinu on kroz svoje djelo ostavlja u baštinu hrvatskom narodu.“

učinimo to pojedinačno, u skrovitosti naših vjernih duša i srđaca, a ubuduće se zauzeto pridružimo ovom obliku slavljenja zahvaljenja i zahvaljivanja milosrdnom „Bogu Hrvatâ“.

Međutim, već sada svi zajedno mislimo kako ćemo što doličnije proslaviti NEDJELJU VELIKOG HRVATSKOG ZAVJETA u mjesecu rujnu, jer nam je časna dužnost neprestano obnavljati veliki zavjet pređa, zavjet vjernosti Kristu, Crkvi, Gospu, Papi i Domovini, te ga neumanjenog, dapače obogaćenog svekolikim našim obolom, predati novim naraštajima kao zalog od Boga zjamčene budućnosti naroda i Crkve Hrvatâ.

tbs

Scholl + Klug Druckerei GmbH · 6082 Mörfelden-Walldorf

Postvertriebssstück

1F2384 E

Gebühr bezahlt: